

četvrtak, 07.04.2005.

[Otvorena sednica]

[Optuženi je ušao u sudnicu]

... Početak u 14.19h

SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prevod] Molim ustanite.

Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju otvara zasedanje.

Izvolite seći.

SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Dobar dan svima. Gospođo sekretar, molim najavite predmet.

GĐA SEKRETAR: [simultani prevod] Dobar dan, časni Sude. Ovo je predmet IT-00-39-T, *Tužilac protiv Momčila Krajišnika*.

SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Hvala, gospođo sekretar. Gospodine Stewart, vidim da ste Vi danas tu. Znači došlo je do smene straže uspešno. Gospodine Tieger, da li ste Vi spremni da nastavite sa ispitivanjem gospodina Trbojevića.

G. TIEGER: [simultani prevod] Da.

SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Molim onda da poslužitelj uvede svedoka.

U međuvremenu bih obavestio stranke da je došlo do male promene u Sekretarijatu s obzirom na zaprimanje dokumenata u dokazni spis. Gospođa sekretar obično pročita skraćenu verziju onoga što se stavlja u spis, međutim više se neće čitati čitavi dokumenti pre nego što mi donesemo konačnu odluku, pa prema tome ukoliko bilo koja procesna stranka ima nekih primedbi ili komentara na to molim da nam saopštite, pa ćemo to razmotriti.

1 [Svedok je ušao u sudnicu]

2 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] I to će nam uštediti na vremenu naročito
3 u onom delu iščitavanja dokumenata.

4 Gospodine Trbović, dobar dan. Nije naravno bilo lepo od mene što sam
5 pričao dok ste Vi ulazili u sudnicu. No, dobar dan. Hteo bih da Vas podsetim da
6 još uvek imate obavezu s obzirom na onu svečanu izjavu koju ste dali na početku
7 svedočenja i hteo bih da Vas podsetim da u slučaju da mislite da bi istinit
8 odgovor na pitanje koje Vam je postavljeno moglo biti inkriminirajući za Vas,
9 možete u tom slučaju se obratiti Sudu i to nam saopštiti kako bismo mi mogli da
10 odlučimo šta je ispravan postupak u tom slučaju.

11 Gospodine Tieger, izvolite, molim Vas.

12 SVEDOK: MILAN TRBOJEVIĆ [nastavak]

13 Ispituje gospodin Tieger: [nastavak]

14 [Tužilac ispituje putem prevodioca]

15 G. TIEGER: [simultani prevod] Dobar dan, gospodine Trbojević.

16 O: /prevod engleskog transkripta: "Dobar dan."/

17 P: Na onoj poslednjoj sesiji, pre nego što smo se rastali sinoć, Vi ste
18 pogledali nekoliko dokumenata uključujući i dokument iz početka avgusta
19 gospodina Kovača. To je dokument koji je imao datum 17. jula, dokument
20 Ministarstva unutrašnjih poslova. Hteo bih sada da pogledamo Vladinu sednicu
21 koja je održana 22. jula, a koja je pod oznakom 34 u regulatoru broj 1.

22 Gospodine Trbojeviću, pod 34 nalaze se zapisnik sa sednica Vlade održan
23 22. jula 1992. godine. Iz tog zapisnika se vidi da je predsedavajući bio
24 profesor Đerić, premijer, a da su među prisutnima da ste bili i Vi kao

25

26

27

28

29

30

1 potpredsednik Vlade, a zatim i gospodin Subotić, Mandić, Ostojić, Stanišić i
2 doktor Kalenić.

3 Zamolio bih Vas, gospodine, da pogledate tačku broj 14. Pod tom tačkom
4 dnevnog reda, daju se detaljni podaci, odnosno, govori se o tekućim pitanjima, a
5 treće od tih pitanja je sledeće: "Vlada je obaveštena da ima nekih pojava
6 nelegalnog postupanja sa ratnim zarobljenicima. Zaključeno je da će biti
7 preduzete sve mere kako bi se obezbedilo dosledno izvršavanje naređenja BiH
8 Predsedništva Srpske Republike u vezi sa postupanjem sa zarobljenicima."

9 GDA PREVODILAC: Prevodilac napominje da nema tekst pred sobom.

10 G. TIEGER: [simultani prevod]

11 P: Gospodine Trbojević, recite nam, molim Vas, koje je to informacije
12 Vlada vlada primila u vezi sa nekim pojavama nelegalnog postupanja sa ratnim
13 zarobljenicima.

14 O: Ja ne mogu da se sjetim ko je konkretno to informisao i šta je tačno
15 navedeno. Ovim tačkama ispred se spominje nešto za vojnu policiju i neke
16 konkretne stvari, a u ovom dijelu nema ništa konkretnije. Kaže se "neke pojave
17 protivpravnog postupanja". Ne bih mogao da se sjetim ko je konkretno i šta rekao
18 u tom momentu.

19 P: Da li se sećate da je ta tema uopšte bila pokrenuta u ovo vreme
20 otprilike?

21 O: Ovde se spominje i naredba Predsedništva o postupanju sa ratnim
22 zarobljenicima tako da sigurno je da je neka rasprava vođena.

23 P: U svetlu naših ranijih razgovora o ovim sednicama Vlade,
24 ustanovljavanje radne grupe kako bi se pozabavila pitanjem zatvorenika - odnosno
25 lica lišenih slobode - ili razmena, da li se sećate da ste dobili neke naknadne

1 informacije u vezi sa protivzakonitim postupanjem sa zarobljenicima?

2 O: Ne.

3 P: U zapisniku sa sednice se kaže da treba da se preduzmu sve mere kako
4 bi se obezbedilo sprovođenje naređenja Predsedništva Srpske Republike Bosne i
5 Hercegovine. U svetlu toga i u vezi sa pitanjem postupanja sa zarobljenicima, da
6 li se sećate koje su mere, ako ih je uopšte bilo, preduzete?

7 O: Ne znam koje su mjere preduzete. Znam da je ministar odbrane
8 pripremao tekst te naredbe i vjerujem da je on preko Generalštaba to proslijedio
9 u komande.

10 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Tieger, molim samo jedno
11 razjašnjenje. Šta mislite pod tim "taj tekst tog naređenja"? Da li pri tom
12 mislite na naređenje koje se pominje pod tačkom 14 "naređenje Predsedništva
13 Srpske Republike BiH u vezi sa postupanjem sa ratnim zarobljenicima"?

14 SVEDOK: Ja sam rekao da sam znao da je ministar odbrane pripremao jedno
15 takvo naređenje i da sam bio uvjeren da ga je on preko Generalštaba proslijedio
16 u komande.

17 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da, a to mora da je prethodilo ovoj
18 diskusiji, zar ne?

19 SVEDOK: Da.

20 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da li se i u drugim prilikama događalo
21 da ministar napravi nacrt jednog naređenja koje zatim izda Predsedništvu?

22 SVEDOK: To bi trebala bit uobičajena praksa.

23 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da.

24

25

26

27

28

29

30

1 G. TIEGER: [simultani prevod] Mogu li ja nešto, časni Sudija?

2 SUDIJA ORIE: /prevod engleskog transkripta: "Da, izvolite."/

3 G. TIEGER: [simultani prevod]

4 P: Dokazni predmeti P64 i 65 u izlaganju Treanora, i mislim da su
5 zavedeni pod P443, mislim da je tu došlo do dupliranja, to je naređenje od 13.
6 juna koji se pojavio u Službenom glasniku toga datuma i možda će to malo
7 razjasniti stvar. Ja imam jedan primerak, možda ga možemo staviti na grafoskop.

8 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Nisam ja time bio toliko zbunjen, već Vi
9 ste pitali koje su mere preduzete, a zatim je sudija /prevod engleskog
10 transkripta: "svedok"/ nešto pomenuo što bi, po logici stvari, trebalo da se
11 događalo pre te diskusije, pa sam ja samo hteo da razjasnim hronološki redosled.

12 G. TIEGER: [simultani prevod] Ja sam samo pokušavao da pronađem to
13 naređenje ukoliko je moguće da to i uradim.

14 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da, molim Vas da stavite to na
15 grafoskop, a original na B/H/S-u dajte svedoku.

16 Imamo još jedan primerak na B/H/S-u.

17 G. TIEGER: [simultani prevod]

18 P: Gospodine Trbojeviću, dokazni predmet koji se nalazi pred Vama je
19 uputstvo za postupanje sa licima lišenih slobode na osnovu naređenja
20 Predsedništva, a zatim ministar odbrane daje instrukcije. Mislim da na drugoj
21 stranici vidimo - molim da se i to stavi na grafoskop - vidimo ime i potpis
22 pukovnika Bogdana Subotića.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Kao prvo, da li je to naređenje o kome ste Vi upravo govorili kada se
2 diskutovalo po ovoj tački dnevnog reda?

3 O: Vjerovatno jeste, ja ne mogu sad tvrditi da je ovaj tekst bio pred
4 nama. I znam da je pukovnik Subotić u više navrata radio na...na...na tim ili
5 uputstvima ili naredbama.

6 P: A nakon što su dobijene informacije da ima pojava protivpravnog
7 postupanja sa ratnim zarobljenicima, da li su neke mere, ako ih je uopšte bilo,
8 preduzete kako bi se obezbedilo da se bilo ova naredba ili bilo koje drugo
9 naređenje sprovodi u vezi sa postupanjem sa zarobljenicima?

10 O: Ja koliko znam, vlada drugih aktivnosti osim onih koje smo vidjeli u
11 ovim dokumentacijama nije imala. A znam da je pukovnik Subotić pravio, osim ovog
12 uputstva i neke naredbe u ime predsjednika kao neko ko komanduje. U ovom
13 zapisniku se i spominje naredba, a ne uputstvo, tako da je sasvim moguće da smo
14 tad pred sobom mi imali jednu od tih naredbi.

15 P: Mislim da se u dnevnom redu kaže "Naređenje Predsedništva Srpske
16 Republike BiH", i ako pogledate taj dokazni predmet koji se nalazi pred Vama, to
17 je pod tabulatorom 129, kaže se: "na osnovu naređenja Predsedništva." Možda to
18 malo pomaže da se ovo razjasni. Mogu li da Vam skrenem pažnju na to? Tu se kaže:
19 "Na osnovu naredbe predsednika Predsedništva."

20 O: Ne sporim ja to. Piše: "Na osnovu naredbe donosi se uputstvo." Ali ja
21 znam da sam u njegovim rukama vidio i...i naredbe koje je pripremao, tako da...
22 ne mogu da tvrdim, možda smo gledali ovo uputstvo, možda neku od tih naredbi.

1 P: Možete li nam reći nešto o tome kojih je razmera ili koja priroda je
2 bila tog protivpravnog postupanja sa zatvorenici, a o čemu su obavešteni
3 članovi vlade ili bilo koje druge političke vlasti u to vreme?

4 O: Ne mogu.

5 SUDIJA HANOTEAU: [simultani prevod] Gospodine svedoče, hteo bih da Vam
6 postavim sledeće pitanje: na sastanku, na sednici Predsedništva, kada se
7 konstatuje da je bilo pojava protivpravnog postupanja sa ratnim zarobljenicima i
8 s obzirom na naređenje koje je izdalo Predsedništvo Srpske Republike i da ono
9 nije bilo poštovano, odnosno primenjivano, ko je bio zadužen da izvesti
10 predsednika Republike, odnosno Predsedništva o tome? Dakle, ako postoji
11 informacija, da li je situacija bila takva da je Predsedništvo informisano o
12 tome na sistematski način ili o tome da nešto nije u redu?

13 SVEDOK: Pa pretpostavljam da je Generalštab morao imati te informacije,
14 a od njih je informacije morao dobiti ministar odbrane.

15 SUDIJA HANOTEAU: [simultani prevod] Ono što bih ja hteo da razumem je
16 kako su te institucije funkcionisale. Na primer, ako pogledamo ovaj zapisnik
17 koji je vođen nakon svake sednice, da li su ti zapisnici bili sistematski slati
18 Predsedništvu? Da li je neko bio zadužen za to da izveštava Predsedništvo? Da li
19 je to bilo rađeno na organizovan, institucionalizovan način? Mora da to znate,
20 jer, ponavljam, Vi ste bili potpredsednik Vlade. Kako je ceo taj sistem
21 funkcionisao?

22 SVEDOK: Mislim da zapisnici nisu dostavljani redovno. Nije bila
23 ustanovljena praksa redovnog dostavljanja.

1 SUDIJA HANOTEAU: [simultani prevod] No ako nakon svake sednice, da li je
2 neko bio zadužen da izveštava Predsedništvo o tome šta se dešavalo na tim
3 sednicama?

4 SVEDOK: Predsjednik Vlade je prisustvovao sjednicama Predsjedništva, ne
5 mogu reći svakodnevno, ali...ali po nekoliko puta nedeljno.

6 SUDIJA HANOTEAU: [simultani prevod] Hvala gospodine.

7 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Tieger, ja imam još jedno
8 pitanje za ovog svedoka.

9 Gospodine svedoče, da li ste ikada u svojim razgovorima sa članovima
10 Predsedništva imali prilike da se uverite da oni nisu znali ništa o nekom
11 pitanju o kome ste Vi želeli da razgovarate sa njima ili o kome ste govorili?

12 SVEDOK: Ne.

13 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Hvala.

14 Gospodine Tieger, možete nastaviti.

15 G. TIEGER: [simultani prevod]

16 P: Mislim da ste rekli da verujete da informacija u vezi sa
17 protivpravnim postupanjem sa zarobljenicima, da bi ona bila prenesena ministru
18 obrane, gospodinu Subotiću. On je bio prisutan na tom sastanku, je li tako?

19 O: Da.

20 P: A dokument koji smo ranije pogledali, tj. Uputstvo o postupanju sa
21 zarobljenim licima, u poslednjem stavu paragrafa 19 kaže: "Komisija za razmenu
22 zarobljenih lica pri Ministarstvu pravde Srpske Republike Bosne i Hercegovine
23
24
25
26
27
28
29
30

1 istovremeno vrši i ulogu biroa za obaveštavanje o zarobljenim licima."

2 A taj šef na čelu Ministarstva pravde je bio Momčilo Mandić i on je
3 takođe bio i prisutan na tom sastanku, je li tako?

4 O: Tako je.

5 P: Čini mi se da ste ranije u toku svog iskaza rekli u vezi sa onim
6 primedbama koje su date na 22. sednici Skupštine u Zvorniku u novembru mesecu i
7 primedbe koje ste stavili Vi i gospodin Đerić da je gospodin Stanišić pored
8 gospodina Mandića takođe podnosio izveštaje Karadžiću i Krajišniku i gospodin
9 Stanišić je bio i na tom sastanku, zar ne?

10 O: A, čini mi se da jeste.

11 P: I na kraju, čini mi se da ste ranije tokom svog iskaza rekli kada se
12 razgovaralo o sporazumu iz Ženeve od maja 1992. godine koji je potpisao gospodin
13 Kalinić, da je on takođe često direktno izveštavao gospodina Karadžića. Je li to
14 tačno, i on je bio na toj sednici?

15 O: Da.

16 P: Vi ste u utorak rekli, kada smo razgovarali o informacijama koje su
17 Vam bile dostupne, Vama i drugima, u toku diskusije o tome koje su teritorije
18 pod kontrolom snaga bosanskih Srba i gde su se nalazile te teritorije, i da li
19 su one takođe obuhvatale i delove gde su Muslimani bili prethodno ili tada još
20 uvek u većini, tada je naime svaka Skupština počinjala izveštajem o političkoj
21 situaciji i situaciji na frontovima. To je 11-05-29 i 11-5-30 u transkriptu. I
22 takođe ste rekli da ste dobijali informacije i da ste ih primali na znanje, ali
23
24
25
26
27
28
29
30

1 ste rekli da Vi niste mogli na njih da reagujete u smislu, recimo, da kažete da
2 je neko doneo pogrešnu odluku ili je zastupao stav sa kojim se Vi niste slagali.

3 Da li se sećate toga?

4 O: /prevod engleskog transkripta: "Da. Da, sećam se."/

5 P: U redu. Pređimo sada na dokument koji se nalazi iza razdelnika broj
6 79. Tu se nalazi zapisnik sa sednice Skupštine održane 26. jula 1992. godine. To
7 je u registratoru broj 2.

8 Gospodine Trbojeviću, to je zapisnik sa 17. sednice Skupštine bosanskih
9 Srba održane 25. i 26. jula. Vidite na početku da piše da je tom sednicom
10 predsedavao gospodin Krajišnik, da je on tu sednicu otvorio tako da je izneo
11 određene primedbe.

12 Ono što ste Vi rekli na toj sednici, iako zapravo nema potrebe da Vam
13 skrećem pažnju na ono što ovde piše da ste Vi rekli, možda bi bilo bolje da nam
14 Vi prvo kažete. Sećate li se da ste Vi prisustvovali toj sednici u drugoj
15 polovini meseca jula 1992. godine? Ono što ste Vi rekli na toj sednici nalazi se
16 u ovom dokumentu na stranici 43 prevoda na engleski jezik, a u izvorniku čini mi
17 se da je to na stranici 42, negde pri dnu stranice.

18 Skrenuo bih Vam zapravo pažnju na ono što su neke druge osobe iznele na
19 toj sednici, gospodine Trbojeviću. Kao prvo, ako se prisetimo onoga što je
20 rečeno pre neki dan o tome dokle se protezala teritorija koje su pod svojom
21 kontrolom imale snage bosanskih Srba, u tom trenutku smo naveli neke brojke, one
22 su se kretale od 65-70% i s tim u vezi bih Vas sada zamolio da pogledate
23 stranicu 38 engleskog prevoda, a to je stranica 37 izvornog dokumenta. To što me
24 interesuje je nešto što je rekla gospođa Plavšić, počinje na 37. stranci i
25 nastavlja se kasnije na 38.

1 Pogledajte ono što je ona rekla, ono što me interesuje otprilike 4.
2 rečenica 2. paragrafa gde ona navodi da 65% srpske teritorije pripada našem
3 narodu u skladu sa katastrom, a 70% je zapravo samo 5% više u odnosu na raniju
4 brojku.

5 Recite nam je li to jedna od prilika na kojima ste Vi bili obavešteni o
6 tome dokle se protezala teritorija koju su držale snage bosanskih Srba u Bosni i
7 Hercegovini?

8 O: Očigledno je da se o tom govorilo.

9 P: Zapravo je to ono isto što ste nama i juče rekli, a to je da su neke
10 informacije do kojih ste došli, zapravo informacije do kojih ste došli prilikom
11 sednica Skupštine kada se govorilo o vojnoj i političkoj situaciji, je li tako?

12 O: Tako je.

13 P: Da li se sećate da ste na toj istoj sednici čuli i za probleme u vezi
14 sa zarobljenim Muslimanima i Hrvatima?

15 O: Ne znam da smo o tome razgovarali, ali podsjetite me da pogledam
16 tekst.

17 P: Naravno. Pogledajte, molim Vas, stranicu 31 izvornog dokumenta na
18 B/H/S-u. Radi se o komentarima koje je izneo gospodin Milanović. U engleskom
19 dokumentu ti komentari počinju na stranici 28.

20 A taj deo na koji bih Vam skrenuo pažnju je na stranici 31 Vašeg
21 dokumenta. Gospodin Milanović je naznačio: "Imamo velikih problema sa
22 zarobljenim ljudima druge nacionalnosti. Imamo na stotine i na hiljade tih
23 zatvorenika."

1 Reklo bi se da je gospodin Milanović ovde izneo više različitih
2 problema.

3 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Krajišnik, Vaš je mikrofon bio
4 uključen, evo sad je isključen, pa smo čuli kako ste pisali... evo, sad je sve u
5 redu.

6 SVEDOK: Vidim da je doktor Milanović govorio o tome da ima veliki broj
7 zarobljenika.

8 G. TIEGER: [simultani prevod] Da li nam možete reći kakve su prirode
9 bili ti ogromni problemi sa zarobljenim ljudima?

10 O: Pa ne mogu reći na šta je doktor Milanović ovde mislio kad je
11 govorio. On je potpredsednik Skupštine i ljekar je iz Banja Luke. Mogao je
12 raspolagati nekim podacima. Na šta je konkretno mislio, iz ovoga ne vidim.

13 P: Da li je ova informacija, da li su ove informacije koje je izneo
14 gospodin Milanović potakle Vas ili nekog drugog od prisutnih političara na
15 akciju?

16 O: Osim onoga o čemu smo ovde već razgovarali, ne.

17 P: Da li ste na toj sednici čuli i informacije o prisilnom naseljavanju,
18 odnosno, proterivanju Muslimana i drugih nesrba sa teritorija pod kontrolom
19 snaga bosanskih Srba?

20 O: Ja vjerujem da nisam. Informacije o prisilnom preseljavanju i...
21 Mislim da to nije niko rekao.

22 P: Zamoliću Vas da pogledate stranicu 67 izvornog dokumenta, to je
23
24
25
26
27
28
29
30

1 stranica 66 prevoda na engleski jezik. Na ovoj stranici se nalazi izlaganje
2 gospodina Prstojevića. Na samom početku njegovog izlaganja stoji: "Gospodine
3 predsjedniče, poštovana Skupštino, ja sam se odlučio da kažem par riječi i da
4 postavim nekoliko pitanja koja građani u Sarajevu postavljaju i meni. Naime,
5 kada su Srbi u Sarajevu digli ustanak i kada su uzeli određene teritorije pod
6 svoju kontrolu, u tom momentu nije bilo Vlade ili se bar nije znalo gdje je. Čak
7 štaviše, u prvim danima nismo znali da li je gospodin Karadžić živ. Kada smo
8 saznali da je živ i kada je sišao među nas na Ilidžu i dao nam određena
9 ohrabrenja, Srbi su u Sarajevu i na tim prostorima zadržali određenu teritoriju
10 pod kontrolom, a na nekim dijelovima proširili su je i proterali Muslimane sa
11 teritorija gdje su oni praktično u većini."

12 Kao prvo, jeste li Vi tada znali ko je taj Prstojević?

13 O: Mislim da je bio predsjednik opštine na Ilidži.

14 P: Da li su informacije koje je on izneo prisutnima na sednici
15 Skupštine, dakle i Vama koji ste tu bili, da su on i Srbi iz njegovog područja
16 teritoriju proširili tako što su isterali Muslimane iz krajeva gde su oni bili
17 većina, da li je to, koliko se Vi sećate, prouzrokovalo neku reakciju kod Vas?

18 O: Ako mogu da dam jedan mali komentar, ja mislim da se smatralo da je
19 to posljedica ratne operacije.

20 Dozvolite još jedan mali komentar na tu opštinu Ilidža, ona se nalazi na
21 suprotnoj strani, s druge strane Sarajeva u odnosu na Pale i pitanje pristupa
22 njoj je bilo vrlo onemogućeno, da kažem, s ove strane... s Pala. A iza Ilidže se
23
24
25
26
27
28
29
30

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

Prazna stranica umetnuta radi usklađivanja numeracije stranica.

1 nastavljajući opština Hadžići pa hercegovačke opštine koje su bile pod kontrolom
2 muslimanske vojske, tako da je tu bio latentan problem opstanka te opštine
3 uopšte.

4 Tako da ta informacija da su sa jednog dijela protjerani Muslimani nije
5 shvaćena kao osvajanje teritorija, nego obezbjeđivanje da im se ne može prići
6 iznenada.

7 P: A kakva je razlika između osvajanja i obezbjeđivanja pristupa
8 području?

9 O: Složiću se sa Vama da nema nikakve razlike.

10 P: Zanima me da li ste Vi upoznati sa onim što ste nazvali "ratnim
11 dejstvima" u tom području. Recite mi na primer, da li znate šta se dešavalo u
12 Gornjem Kotorcu ...

13 GDA PREVODILAC: Ako je prevodilac dobro čuo ime.

14 G. TIEGER: [simultani prevod] ...otprilike u maju 1992. godine?

15 O: Ne znam šta se dešavalo. Ne znam ni na ovu informaciju Prstojeviće
16 je li neka reakcija vojnog karaktera bila ili nije. Vlada kao Vlada, na to nije
17 reagovala. Ne znam šta se dešavalo u Kotorcu.

18 P: Možda bi trebalo sad da pređemo na informacije o događajima u
19 Biračkom području. To se nalazi na stranici 74 izvornog dokumenta, a u engleskom
20 prevodu je to na 72. strani. U engleskom tekstu počinje već na 71. strani gde
21 gospodin Rajko Đukić počinje svoje izlaganje. On je dosta dugo bio predsednik
22 Izvršnog odbora SDS-a, je li tako?

23 O: /prevod engleskog transkripta: "Da."/

24 P: Pogledajte ono što piše negde pri dnu stranice 72, gde on kaže da
25 postoje neke pritužbe u vezi sa razmerama uspeha srpskih snaga, gospodin Đukić

1 tu kaže: "Gospodo, ja vas pitam zbog čega smo mi proterali sve sudije Muslimane
2 iz Vlasenice, Bratunca i Zvornika? Hoćemo li mi onda biti optuženi, ja se nadam
3 da nećemo, ali hoće li ovi drugi biti bolji tamo što ovako rade? Ja bih se
4 stidio i žalio bih sve žrtve da živim u državi u kojoj će opet Muslimani i
5 muslimanske ideologije i njihova pravda da sudi, a zna se koja je to pravda.
6 Ajde gospodo poslanici, molim vas dozvolite -" itd.

7 Zatim dalje, negde na sredini 73. stranice na engleskom, kod Vas je to
8 na stranici 75, stoji: "Ako pitanje dalje krene postoji Birač koji je na 100 do
9 108 kilometara udaljenosti i u njemu ima 120.000 Muslimana. Zapravo, toliko ih
10 je tamo bilo, ali se nadam da su bar prepolovljeni, i 90.000 Srba."

11 Da li se Vi sećate, gospodine Trbojeviću, da li su ove primedbe koje je
12 izneo gospodin Dukić na 17. sednici dovele do toga da neki od članova Vlade, ili
13 pripadnika članova političkih vlasti prisutnih na ovom sastanku, na neki način
14 reaguju i preduzmu neku akciju?

15 O: Ne znam da je neko nešto preduzeo. Znam da je Dukić dolazio dolazio
16 Đeriću i da je razgovarao sa njim u više navrata. Znam da je razgovarao u više
17 navrata s Karadžićem, i prije i poslije, onaj, jer je takav bio njegov status,
18 ali neku službenu reakciju poslije ovoga, ne znam.

19 P: A to mesto koje spominje gospodin Dukić – Birač, to je zapravo ono
20 isto mesto gde je major Andrić bio komandant u vreme kada je izdao naređenje u
21 vezi sa iseljavanjem muslimanskog stanovništva i stavljanjem vojno sposobnih
22 ljudi u logore radi razmene, je li tako?

23 O: Birač je jedan kraj /?na/ području od Vlasenice... siđe se sa planine
24
25
26
27
28
29
30

1 dole u ravnicu pa prema Zvorniku. To... Birač je Birač, to je ta... to područje.

2 P: Sećate li se kada ste pregledali pre neki dan naređenje majora
3 Andrića gde je navedeno da je on komandant Biračke brigade, tu se zapravo radi o
4 tom istom području, je li tako?

5 O: /prevod engleskog transkripta: "Da."/

6 P: Osim ovih informacija, gospodine Trbojeviću, zar nisu na toj sednici
7 bile iznete i informacije u vezi sa onim što se dešavalo muslimanskom
8 stanovništvu pored toga što su bili proterivani i stavljeni u logore? Odnosno,
9 da li je neko izneo podatke o tome da ima ubijenih Muslimana?

10 O: Van ratnih dejstava, ne znam da li je bilo podataka. Ovde negdje
11 kažete da su /nečujno/.

12 P: Sećate li se da li je na sednici itko rekao da su Evropa i
13 međunarodna zajednica izabrale Srbe da budu dželati Muslimanima?

14 O: Ne znam, vjerujte.

15 P: Nije li to nešto na šta biste Vi reagovali da ste tako nešto čuli,
16 šta mislite?

17 O: Pa ne bih reagovao na skupu, ali sigurno je da je takva...takva
18 tvrdnja, ako je izrečena, predstavljala ortodoksnu glupost.

19 P: Pređimo sada na stranicu 40 prevoda na engleski, to je također na
20 stranici 40 izvornog dokumenta. Tu su navedene primedbe, odnosno, izlaganje
21 gospodina Nedića. On navodi: "Ja sam protiv toga da se situacija u Bosni rešava

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 u žurbi. Moramo priznati da su nam Muslimani podmetnuti kao narod da im mi
2 budemo dželati. Ja ne želim da srpski narod bude dželat, ali nisam ni za to da
3 predamo svoju državu, svoju zemlju i svoju teritoriju."

4 Recite nam sada, gospodine, da li ovo izlaganje gospodina Nedića
5 odražava nešto što je bilo opšteprihvaćeno mišljenje na toj sednici Skupštine, a
6 to je da će osvajanje teritorija i države podrazumevati da će Srbi postati
7 dželati Muslimanima?

8 O: Nedić nije mogao ni svoje mišljenje izraziti, a kamoli nečije tuđe.
9 To je bio... tako, čovek na svoju ruku, koji je sa skupštinske govornice pozivao
10 Aliju Izetbegovića da se vrate u zatvor jer su nekad zajedno izdržavali neku
11 zatvorsku kaznu, i tako. Njegove diskusije su uglavnom bile neodgovorni ispadi.
12 Vidite da ovde, da se poziva na neki plan od prije 7, 8 stotina godina.

13 P: Šta nalazite neodgovornim u tim primedbama gospodina Nedića? Šta je,
14 po Vašem mišljenju, neodgovorno u tim primedbama?

15 O: Sve je neozbiljno.

16 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Trbojeviću, molim Vas ponovite
17 svoj odgovor. Prevodioci nisu čuli.

18 SVEDOK: Gospodin tužilac me pitao šta je neodgovorno u ovom tekstu koji
19 je naveden ispod imena Nedać Miladin, a ja sam odgovorio da je sve neodgovorno.
20 I njegova tvrdnja da je neki centar prije 7-8 stotina godina planirao događaje u

1 kojima mi učestvujemo, da mi treba da budemo dželati drugom narodu, itd.

2 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Tieger, molim Vas za jedno
3 razjašnjenje. U vašem prethodnom pitanju svedoku Vi ste ga pitali da li se seća
4 da je neko rekao da je bosanske Srbe izabrala Evropa ili međunarodna zajednica
5 ili meda budu dželati Muslimana, a zatim je svedok rekao da se ne seća pa ste ga
6 Vi uputili na 40. i 41. stranicu u komentarima koje je izneo gospodin Nedić.
7 Međutim, ja tu ne vidim da se pominje Evropa ili međunarodna zajednica. Je li to
8 greška na mojoj strani ili ste Vi to nešto ubacili?

9 G. TIEGER: [simultani prevod] Sasvim ste u pravu, časni Sude, mislim da
10 pitanje nije baš tako bilo formulisano precizno, no ja sam ga uputio na
11 odgovarajući deo teksta gde se o tome govori. Ja kroz to pitanje nisam hteo da
12 kažem da postoji drugi deo teksta u kome je gospodin Nedić rekao ko je taj ko je
13 planirao.

14 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Možda bi bilo dobro onda u takvim
15 slučajevima da budete vrlo oprezni.

16 No možete sada nastaviti.

17 G. TIEGER: [simultani prevod] Ja ću, pošto je gospodin Trbojević pomenuo
18 deo izlaganja gospodina Nedića i govorilo se o stogodišnjem /u engleskom
19 transkriptu: "800"/ planu.

20 P: Vi ste rekli to na početku da je gospodin Nedić na početku svog
21 izlaganja rekao da to što se dešava u Bosni i Hercegovini danas, da je to
22 planirano 700 do 800 godina ranije u jednom svetskom centru moći. Ovo što se
23 zbiva danas nije nikakva nova stvar. Da li vidite to?

1 O: /nedostaje simultani prevod/

2 P: Razumem, razumem, no kada ste Vi rekli da on ima neodgovorne ispade,
3 pretpostavljam da ste delimično mislili na taj deo njegovih izlaganja.

4 O: I na taj deo.

5 P: A šta Vi nalazite da je neodgovorno u njegovom izlaganju u ovom delu
6 gde se kaže da Srbi treba da budu dželati Muslimana?

7 O: Ja sam rekao da je sva izjava neodgovorna i da predstavlja jedan
8 ispad, da ne predstavlja ničiji stav i ničije shvatanje. On ovde tvrdi da su
9 Muslimani nama podmetnuti kao narod, što je očigledno dalje od svake pameti.
10 Tvrdi da je neko predvidio da Srbi treba da budu dželati tom drugom narodu, što
11 takođe nema uporišta ni u čemu.

12 Jedino što je rekao, što bi čovjek mogao prihvatiti, to je da... on kaže
13 da ne želi da mi budemo dželati.

14 P: Da li to oslikava ono što se ustvari dešavalo na terenu, tj. da su
15 Muslimani bili ubijani u tako velikim razmerama da bi se moglo reći, načelno
16 govoreći ili u uopštenom smislu, da su oni zapravo bili pogubljivani kao narod,
17 kao što se vidi iz ovog komentara?

18 O: Ja nemam znanja o tome i mislim da se ne možete tako reći. Izuzetak
19 bi, naravno, ovo što sad znamo, bila...bila događanja oko Srebrenice.

20 P: A šta bi bila ispravna reakcija s obzirom na taj stav o sukobu i
21 posledicama sukoba koji... da je on bio potvrđen od strane nekog člana bosanskog

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 srpskog rukovodstva?

2 G. STEWART: Časni Sude, ovo pitanje sada ustvari je hipoteza, nagađanje
3 i izlazi izvan saznanja ovog svedoka.

4 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Tieger.

5 G. TIEGER: [simultani prevod] Pa da se ne bavimo spekulacijama i
6 hipotezama.

7 P: No pogledajmo sledeći deo, ko je sledeći govornik u ovom transkriptu?
8 Kaže se - Vojin Kuprešanin, ko je bio gospodin Kuprešanin?

9 O: Kuprešanin je iz Banja Luke, poslanik, da li je tad bio predsednik
10 Skupštine Autonomne regije Krajina, ne znam, ali jedno vreme jest bio.

11 P: Hvala Vam. Sada Vas molim da pogledate 88. stranicu na B/H/S-u, to je
12 86. stranica u engleskom prevodu. Na toj stranici su izlaganja gospodina
13 Karadžića na toj sednici, ona počinju na 87. stranici B/H/S-a, odnosno 85. u
14 prevodu. Otprilike na sredini stranice 88 engleskog teksta i pri vrhu 88.
15 stranice na B/H/S-u doktor Karadžić kaže sledeće: "Ima istine u onome što je
16 rekao gospodin Kuprešanin, mada niko u Evropi to ne bi otvoreno rekao, a to je
17 da je ovaj konflikt pokrenut kako bi se eliminisali Muslimani."

18 Da li je izlaganje doktora Karažića oslikavalo njegovo poimanje o
19 situaciji na terenu, koliko je Vama to poznato?

20 O: Pa vjerovatno jeste. Nije...nije to nekakav nepripremljen... nije
21 nepripremljen izašao za govornicu. I sadrži neke elemente koje je on ponavljao

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 više puta.

2 P: A u kojim još prilikama ste Vi čuli doktora Karadžića da izražava
3 slične stavove ovima?

4 O: Govorio je više puta na skupštinama i...i prije izlaska iz Sarajeva
5 na Skupštini Bosne i Hercegovine, i na našima skupštinama i na sjednicama
6 Klubova Poslanika. U više navrata je govorio da mi ne želimo da pobijedimo
7 Muslimane, da želimo da oni naprave svoju državu, ali da ne želimo da nas
8 brojčanom dominacijom preplave i... takve stvari. Ova teza da Evropa hoće da se
9 zaštititi od islamske najezde pa je zato isprovociran rat na Jugoslavenskim
10 prostorima da bi se islamsko prodiranje na zapad tu zadržalo i tako - to su
11 stvari koje su se ponavljale više puta.

12 P: I samo da se na to nadovežem, dakle on je govorio da pošto su
13 Muslimani bili uništavani kao posledica tog rata, onda znači da mora da je to
14 tako zato što je Evropa to htela?

15 O: To je bio jedan stav, znate, n...n...nekad se znao slikovito
16 izraziti: "Mi se, mi se borimo jednom rukom. Nećemo da ih pobijedimo. Mi ne
17 želimo da oni ne naprave svoju državu. Nek je naprave, samo mimo nas." To se
18 ponavljalo dosta puta, uz ovo što sam malopre rekao.

19 P: A iz toga zaključak također, dakle, sledi da je to istinito i da naša
20 država treba da bude bez njih?

21 O: Ta teza, da treba da bude čista država, nije nikad izgovorena. Nikad
22 nije izgovorena. Mislim da to najpažljivijim pregledom svih zapisanih stvari se
23 ne može naći, da je neko tvrdio da je politika da se napravi etnički čista
24 srpska teritorija. To nije bilo rečeno.

25

26

27

28

29

30

1 P: Ako nije eksplicitno bilo izrečeno da li se to podrazumevalo na druge
2 načine?

3 O: Mislim da se nije podrazumijevalo jer pored izmjena tih ustava kojih
4 je bilo svaki čas to nikad nije našlo svoje mjesto u Ustavu. Nikakva
5 diskriminacija nije našla svoje mjesto u tekstu Ustava.

6 P: Ali postojala izričito izrečena zabrinutost oko broja Muslimana koji
7 bi ostao i na srpskoj teritoriji zbog toga što su oni imali visoku stopu
8 priraštaja, zbog muslimanske demografske slike.

9 O: Tako je.

10 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Ja bih zamolio sada da nešto objasnite.
11 Vi ste rekli da taj izvedeni zaključak "mi bez njih" nikada nije bio izrečen
12 eksplicitno, a gospodin Tieger Vas je pitao da li se to podrazumevalo, a odgovor
13 je bio otprilike, da se to nije podrazumevalo zato što to nije nikada ušlo u
14 tekst Ustava, čak ni kada je bio dopunjen amandmanima. To nije potpuni odgovor
15 na to pitanje pošto čak i ako se ne javlja tako nešto u Ustavu takvo pitanje i
16 dalje može biti podrazumevano. Prema tome, ja hoću da Vas pitam direktno: da li
17 se predviđalo da onog trenutka kada se stvori nezavisni, odnosno, zasebni srpski
18 entitet ili država, kako god hoćete to nazvati, a zatim i odvojeni muslimanski
19 entitet, odnosno država, da li se predviđalo da bi u to srpskoj državi bio
20 znatan broj Muslimana, odnosno nesrba koji bi tamo živeli?

21 SVEDOK: Ne znam ko je kakve analize pravio, ali sam siguran da se nije
22 podrazumijevalo da treba da teritorija Republike Srpske bude bez Muslimana.

23 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Ne bez njih. A šta bi bilo, recimo, da
24 kažemo, prihvatljivo?

1 SVEDOK: Nismo se cjenkali. Ne...ne mogu vam na to pitanje odgovoriti.
2 Nije bilo razgovora o tome da li je sad 30% mnogo ili je 20% malo. Nije bilo
3 takvih rasprava.

4 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da, ali u onim delovima gde su Muslimani
5 bili u većini, da li je to bila situacija koja bi bila prihvaćena?

6 SVEDOK: Ja tvrdim da nisam čuo da je iko sa nivoa, da kažem, visokih
7 političkih rukovodstava, iznio tezu da ih treba smanjiti.

8 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] U redu. Ja ću to onda na drugi način da
9 Vas pitam. Da li bilo koji deo teritorije Republike Srpske je postojao koji je
10 imao većinsko nesrpsko stanovništvo pre oružanog sukoba, a koji je i dalje imao
11 većinsko nesrpsko stanovništvo nakon završetka oružanih neprijateljstava?

12 SVEDOK: Ma ja vjerujem, ne znam statističke podatke. Ja koliko znam,
13 područje grada Bijeljine je bilo brojno veće muslimansko stanovništvo. Koliko je
14 tačno -

15 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Još uvek ima većinsko?

16 SVEDOK: Ja mislim da ne. Mislim da ne, ali ne mogu Vam to tvrditi.

17 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Molim Vas, gospodine Tieger, nastavite.

18 G. TIEGER: [simultani prevod]

19 P: Gospodine Trbojević, videli smo da se na Skupštini govorilo o
20 proterivanju Muslimana, o njihovom zatvaranju, dakle, njih i Hrvata. Govorilo se
21 o tome kako Srbi postaju dželati Muslimana, zatim zabrinutost oko stope
22 priraštaja Muslimana, a Vi ste rekli da nikada niste čuli da iko iz rukovodstva
23 kaže da njihov broj treba da se smanji. No da li se to razumelo, da li je to
24 bilo podrazumevano s obzirom na ovakve sednice poput ove i drugih kontakata koje
25 su imali političke ličnosti gde se govorilo o tome da brojevi treba da se

26

27

28

29

30

1 smanje.

2 O: Ja nisam izvodio takav zaključak i mislim da ni drugi nisu imali
3 razloga da izvedu takav zaključak. Da li je bilo ljudi koji su imali već
4 definisane takve stavove, to ne bih mogao tvrditi da nije.

5 P: Vi ste pre neki dan rekli da ste na sednicama Skupštine čuli neke
6 stvari i dobijali informacije, ali ste smatrali za potrebno da kažete da ništa
7 niste mogli učiniti u vezi sa tim stvarima o kojima ste čuli, odnosno niste
8 mogli reći generalu da on recimo nije u pravu, niti ste mogli da uopšte se
9 sporite sa tim stavovima. Prvo da Vas pitam da li su ta shvatanja, da li ste se
10 Vi sa njima slagali ili ne?

11 O: Tad generalno, u mnogočemu se nisam slagao, ali ne mogu sad reći da
12 se ni sa čim nisam slagao.

13 P: Da li su bilo koji od ovih stavova ili izlaganja koja su se mogla
14 čuti, izazvale kod Vas, kao potpredsednika Vlade, da preduzmete bilo kakvu
15 akciju?

16 O: Ne.

17 P: Da li ste Vi, iz onoga što se desilo na toj sednici, shvatili da
18 događaji o kojima se razgovara, uključujući i to smanjivanje broja Muslimana -
19 što se čulo u izlaganju gospodina Dukića, pa do zatvaranja Muslimana i Hrvata -
20 što se moglo izvesti iz izlaganja gospodina Nedića, a i drugih stvari o kojima
21 se razgovaralo, da će se oni nastaviti ili da će prestati?

22 O: Moja su očekivanja bila usmerena da se to ratno stanje što prije
23
24
25
26
27
28
29
30

1 završi, da se taj mirovni proces privede kraju, da se uspostavi mir što prije. I
2 najiskrenije smo se nadali, svaki put prilikom svake nove seanse mirovnih
3 pregovora da će najzad doći do nekog načina da se prekine rat. Niko normalan
4 nije mogao ni slagati se ni poželiti da se ljudi drže zatvoreni da se u tim
5 zatvorenim prostorima ubijaju da se tretiraju na način koji nije dostojan
6 ljudskom biću itd.

7 Razrješenje svega toga jednostavno nije bilo moguće bez prestanka ratnih
8 dejstava.

9 P: Gospođa Plavšić je govorila o broju osvojenih teritorija i procentu.
10 Gospodin Nedić je rekao da on ne želi da Srbi budu dželati, ali je želeo državu,
11 i zemlju i teritoriju. Da li je bosansko-srpsko rukovodstvo na bilo koji način
12 dalo do znanja da će se činiti nastavljene napore kako bi se stekla srpska
13 teritorija?

14 O: Mislim da se ne može tako tvrditi jer je još Cutilheirov plan bio
15 predvidio neke okvire za tri nacionalne zajednice i da je taj mirovni plan
16 srpska strana bila prihvatila.

17 P: Ali ovi događaji i posledice o kojima smo upravo sada razgovarali,
18 one su bile rezultat, zar ne, nastojanja da se stekne kontrola nad onim što se
19 smatralo srpskom etničkom teritorijom?

20 O: Slušajte, kad na jednoj teritoriji dođe do rata triju strana, svako
21 protiv svakog, tu se malo šta može planirati. Naravno da je svaka strana
22 vojnički se trudila da ima što veću teritoriju pod svojom kontrolom.

23 P: A zar nije bosansko-srpsko rukovodstvo insistiralo na sticanju onoga
24
25
26
27
28
29
30

1 što se smatralo teritorijom bosanskih Srba?

2 O: Nije insistiralo, na...na više ovakvih sastanaka, i ne samo
3 skupštinskih, je bilo primjedaba od strane i članova Glavnog štaba i nižih
4 oficira da politički stav nije definisan i da nikad nisu doneseni zaključci i
5 učvr...utvrđen čvrst politički stav koje to granice treba osvojiti pa...pa
6 braniti, nego se... vojska kretala na front bez stvarnog cilja, zašto ratuje na
7 toj teritoriji, na ovoj, a ne na ovoj itd.

8 I tu Vam mogu, ako Vas baš interesuje, navesti ilustraciju na jednoj od
9 tih skupštinskih sjednica smo i mi poslanici, jedan dio nas, prigovarali zašto
10 ekipa koja nas zastupa u tim međunarodnim pregovorima ne izađe na Skupštinu sa
11 prijedlogom našeg definitivnog političkog stava. I tad je Karadžić dao ovakav
12 odgovor... Mi smo prigovarali što brojni prijedlozi međunarodne zajednice i
13 mirovnih ličnosti ne...ne prihvataju se, a s druge strane mi ne definišemo svoj
14 stav, ne kažemo šta hoćemo. Karadžić je to objasnio rečenicom: "Mi nećemo
15 pristati ni na jedan plan. Prihvaćićemo ono na šta nas prisile." Što je po mom
16 dubokom uvjerenju bilo besmisleno, ali je takva situacija bila.

17 P: A zar nije gospodin Krajišnik, na ovoj istoj sednici o kojoj smo
18 razgovarali, rekao da ima teritorija koje još uvek nisu pod kontrolom bosanskih
19 Srba, ali koje treba da čine deo bosanske Srpske Republike zato što su one
20 etničke teritorije? I skrećem Vam pažnju na 49. stranicu na B/H/S-u.

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

Prazna stranica umetnuta radi usklađivanja numeracije stranica.

1 Vidite to, otprilike 10 i 12 red odozgo, gospodine Trbojević: "Pored
2 toga ima područja koja mi sada ne držimo, a koja bi morala da budu u sastavu
3 Srpske Republike Bosne i Hercegovine zbog toga što su etnički prostori."

4 O: Vidim.

5 P: Vi ste rekli u svojim primedbama, samo nekoliko trenutaka prije
6 ovoga, da nisu postojali ciljevi, a zar gospodin Krajišnik ne govori o tim
7 etničkim teritorijama, i naravno, govori se o strateškim ciljevima.

8 O: Govori se da bi u sastav Republike Srpske trebali da uđu etnički
9 prostori koje drži srpski narod. Tu se mislilo i na prostore koje je držao
10 srpski narod prije genocida koji je izvršenu Drugom svjetskom ratu nad srpskim
11 narodom.

12 P: A gde su sada Muslimani imali većinu, je li tako?

13 O: Da.

14 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Tieger, gledam na sat. S
15 obzirom na Vaše jučerašnje procene da ćete završiti sa svojim glavnim
16 ispitivanjem do prve pauze...

17 G. TIEGER: [simultani prevod] Zamolio bih Sud da tokom pauze, mislim
18 nemam više mnogo... nije mi ostalo više mnogo vremena. Biće mi potrebno još malo
19 vremena, ali bih zamolio samo da pogledam u toku pauze svoje beleške.

20 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] U redu. Onda možete da kažete o tome šta
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 mislite nakon pauze, i onda, u zavisnosti od toga šta budete tražili, videćemo
2 koliko možemo da Vam udovoljimo. A sada ćemo napraviti pauzu do 16.15h

3 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prevod] Molim ustanite.

4 ... Početak pauze u 15.52h

5 ... Sednica nastavljena u 16.22h

6 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prevod] Ustanite, molim. Izvolite sesti.

7 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Izvolite, gospodine Tieger.

8 G. TIEGER: [simultani prevod] Hvala, časni Sude.

9 Ja ću postaviti niz pitanja koja proizilaze direktno iz onoga o čemu smo
10 govorili pre pauze. Mislim da će to trajati 5-10 minuta najviše, u svakom
11 slučaju, završićemo pre predviđenog vremena.

12 [Sudije većaju]

13 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Pa to će otprilike nadoknaditi ono vreme
14 koje je iskoristilo Pretresno veće.

15 G. TIEGER: [simultani prevod] Hvala Vam.

16 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Izvolite.

17 G. TIEGER: [simultani prevod]

18 P: Gospodine Trbojeviću, pre nego što smo otišli na pauzu, ja sam Vam
19 postavio jedno pitanje i Vi ste pomenuli u jednom trenutku "njihova država bez
20 nas", a onda sam Vas ja pitao da li i suprotno važi, znači "naša država bez
21 njih" a onda ste Vi rekli da ta teza čiste države, da se o tome nikada nije
22 govorilo.

23 Ja bih Vas sada zamolio da pogledate dokazni predmet 292. Zapravo se
24 radi o video snimku, a imamo i transkript onoga što je rečeno. Zapravo se radi o
25 snimku, izvinjavam se. Prevodiocima napominjem da je deo snimka koji će sada

1 biti pušten u zapisniku na onoj stranici koja nosi evidencijski broj 0361-7691,
2 i to negde otprilike drugi red od dna stranice. U prevodu na engleski to je na
3 četvrtoj stranici, otprilike u osmom redu. Radi se o snimku iz Kluba poslanika
4 Skupštine od 28. februara 1992. godine.

5 [Sluša se zvučni snimak]

6 NEPOZNATI GOVORNIK: "Evo naših vam sveštenika, svaki put tokom
7 održavanja mi diskutujemo pa kažu: "Bože pomози srpskom narodu da se složi."
8 Nema niko pravo da mimo slogе to radi. Ja vas lijepo molim, sve što radimo
9 /nerazgovetno/ što ja lično radim, ja radim isključivo radi čistih područja
10 /nerazgovetno/. I ne dam vam pravo da kažete krajišnicima – niste u pravu.
11 Krajišnici ne rade za srpski narod cijeli nego mi radimo za krajišnike. Ali je
12 to teško dokazati, ja vam kažem..."

13 G. TIEGER: [simultani prevod]

14 P: Gospodine Trbojeviću, jeste li Vi čuli ovaj snimak?

15 O: Jedan kratak dio... ton se izgubio.

16 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Radilo se o jednom veoma kratkom isečku,
17 gospodine Trbojeviću. Dakle, samo bi trebalo da utvrdimo gde se tačno završio
18 taj snimak koji je bio emitovan. Poslednje što sam ja čuo bilo je: "ali to je
19 teško dokazati." Da li ste Vi to čuli? Pogledajte stranicu koja ima evidencijski
20 broj koji se završava sa 7691, pri vrhu stranice, gospodine Tieger, je li tako?

1 G. TIEGER: [simultani prevod] Da.

2 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Zamoliću Vas da iščitajte taj deo.

3 GDA PREVODILAC: Prevodilac napominje da je u izvornom dokumentu

4 poslednja dva reda te stranice, da tu počinje tekst.

5 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Recite nam, molim Vas, šta je poslednje
6 što ste Vi čuli?

7 SVEDOK: Nisam razumi... nije bilo razumljivo, časni Sude.

8 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Niste ništa razumeli od toga što je
9 pušteno ili? Gospodine Tieger bilo bi dobro da ponovo pustite taj snimak, a
10 možda bi bilo dobro da se i svedoku tačno kaže gde počinje taj snimak. To je na
11 dnu stranice čija se oznaka završava brojkama 7691. Jeste li to našli, gospodine
12 Trbojeviću?

13 SVEDOK: /prevod engleskog transkripta: "Da."/

14 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Dakle, dva poslednja reda sa te stranice
15 koja se završava evidencijskim brojem 7691. Moliću da se snimak ponovo pusti.

16 Moliću poslužitelja da pokaže svedoku gde se nalazi dugme za pojačavanje
17 i smanjivanje tona. Sada možemo ponovo pustiti ovaj snimak.

18 [Sluša se zvučni snimak]

19 NEPOZNATI GOVORNIK: "Evo naših vam sveštenika, svaki put tokom
20 održavanja mi diskutujemo pa kažu: "Bože pomози srpskom narodu da se složi."

21 Nema niko pravo da mimo slogе to radi. Ja vas lijepo molim, sve što radimo

22 /nerazgovetno/ što ja lično radim, ja radim isključivo radi čistih područja

23 /nerazgovetno/. I ne dam vam pravo da kažete krajišnicima – niste u pravu.

24

25

26

27

28

29

30

1 Krajišnici ne rade za srpski narod cijeli nego mi radimo za krajišnike. Ali je
2 to teško dokazati, ja vam kažem..."

3 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Jeste li to čuli gospodine Trbojeviću?

4 SVEDOK: /prevod engleskog transkripta: "Da, jesam."/

5 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Nastavite, molim.

6 G. TIEGER: [simultani prevod]

7 P: Jeste li prepoznali glas osobe koja govori?

8 O: Vjerujem da je Krajišnikov.

9 P: Pre nego što ste danas ovde čuli ovaj snimak, jeste li ikada ranije
10 čuli gospodina Krajišnika da govori o čistim područjima i o tome da sve što čini
11 čini radi čistih područja.

12 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Trbojeviću, molim Vas da
13 ponovite odgovor.

14 SVEDOK: Nisam čuo.

15 G. TIEGER: [simultani prevod]

16 P: Jeste li Vi bili prisutni na toj sednici Kluba poslanika 28. februara
17 1992. godine?

18 O: Ako je to Skupština na kojoj je došlo do, da kažem, povišene
19 temperature i konfrontacije Radoslava Brđanina i...i...i Radovana Karadžića, ako
20 je to ta sjednica onda jesam. Sâm datum 28. februar mi ne...ne govori mnogo.

21 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Rekli ste, ta sednica na kojoj je došlo
22 do povećanja temperature između Radovana Karadžića i?

23 SVEDOK: /prevod engleskog transkripta: "Radoslava Brđanina."/ Ovaj dio
24
25
26
27
28
29
30

1 mi liči na to jer vidim da se gospodin Krajišnik obr...obraća krajišnicima, da
2 je neko raščišćavanje stavova u odnosu na njih.

3 G. TIEGER: [simultani prevod]

4 P: Kako god bilo, gospodine Trbojeviću, postaviću Vam sada ovo pitanje.
5 Pogledali smo zajedno izlaganja iz meseca jula, čuli smo o događajima u kojima
6 se govorilo u tim izlaganjima. Ono što se dešavalo na terenu u to vreme je
7 pomenuto u onim izlaganjima koja smo razmotrili pre pauze - sve to u okviru
8 transformacije Republike Srpske u državu koja će biti etnički čistija.

9 O: To "etnički čistija" ja ni... ja nisam izgovorio, i tvrdim, nije niko
10 od njih.

11 P: Ono što je opisano u tim izlaganjima: proterivanje, smanjivanje broja
12 Muslimana, da su Srbi dželati Muslimanima, to je sve nešto što je doprinosilo
13 tome da se Republika Srpska pretvori u etnički čistiju državu, zar ne?

14 O: Vi ste saželi tu nekoliko stvari i na...na takvo pitanje ja ne mogu
15 se saglasiti.

16 P: Smanjenje broja Muslimana na teritorijama pod kontrolom bosanskih
17 Srba na način na koji je to opisano u izlaganjima sa te sednice, da li je to
18 nešto što približava Republiku Srpsku etnički čistijoj državi?

19 O: Gospodine, koliko sam ja čuo o politici o kojoj se razgovaralo na
20 Skupštini srpskoj, nije bilo politike da se smanjuje broj Muslimana u državi i
21 da se stvaraju čiste teritorije. Da li neka rečenica iz ovoga bi mogla poslužiti
22 kao uvod u neko tumačenje, što Vi sad pokušavate da učinite Vašim pitanjima,

1 manje ili više, ja mogu da se složim. Ali, ta politika kao stav, kao
2 opredjeljenje, nije postojala.

3 P: Da, ali da li je postojala?

4 O: Ja nekoliko puta kažem, nije.

5 P: Vi ste nekoliko puta rekli da to nije izričito bila politika, da se
6 radilo o tezama o čistoj državi o kojoj nikada nije bilo reči, a sada smo videli
7 ovde da je gospodin Krajišnik rekao da je sve što čini - on činio za čiste
8 teritorije. Recite nam sada, u kojoj meri to odražava određeni stav prema
9 Muslimanima?

10 O: Prije svega, ne...ne mislim da se ovde mislilo na čiste teritorije,
11 etnički čiste. Ne znam u kom kontekstu je ovo izgovoreno. Ovaj dio koji smo čuli
12 je nedovoljan i nedovoljno jasan da bi mogao bez dilema prihvatiti da je riječ o
13 ovako usmjerenom ili onako usmjerenom stavu.

14 G. TIEGER: [simultani prevod] Časni Sude, to bi bilo sve.

15 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Hvala Vam, gospodine Tieger.

16 Pre nego što dam reč Odbrani, odnosno gospodinu Stewartu, da počne
17 unakrsno ispitivanje, ja bih hteo da porazgovaramo o jednoj praktičnoj stvari i
18 mislim da nije nužno da svedok bude prisutan, ali nema smetnje ako je tu, to
19 ništa ne menja. No, možda bi ipak bilo dobro da to ipak sada obavimo u par
20 minuta.

21 Dakle, jedna od stvari o kojoj treba da porazgovaramo je raspored rada u
22 vezi sa onim zahtevima po pravilu 92bis, a koji su još nerešeni. Pretresno veće
23 je zabrinuto zato što postoje zahtevi po tom pravilu koji su nerešeni od pre već
24 duže vremena. Neki od tih zahteva datiraju čak iz 2002. godine, iz vremena kada

25

26

27

28

29

30

1 gospodin Stewart još uvek nije bio na ovom predmetu. Sedmi od tih zahteva je iz
2 sredine 2003 godine, a osmi iz januara 2004. godine. Možda bi bilo dobro da Vam
3 dam ovaj raspored. Ovo treba podeliti stranama, dati jedan primerak Optužbi,
4 jedan Odbrani.

5 Dakle, kao po običaju, svedoci po pravilu 92bis su podeljeni na grupe
6 tako da mi te zahteve rešavamo grupno, a ne pojedinačno. Znači, trebalo bi da
7 izbegnemo da Tužilaštvo završi svoje izvođenje dokaza, a da ovi zahtevi još ne
8 budu rešeni.

9 Stoga je, dakle, ovaj dokument ovde, dokument koji obuhvata određenu
10 grupu svedoka po pravilu 92bis. Sastavićemo još jedan dokument u kojemu će se
11 nalaziti veštaci, ali to još uvek nije predloženo. Dakle, pogledajte, molim Vas,
12 ovaj materijal, pogledajte 1006. To je pretposlednji zapisnik, to je znači drugi
13 odozdo, vidite li ga? Ako pogledate to videćete da je ne više od 50% naglašeno,
14 podvučeno, što znači da ovi brojevi pokrivaju ukupan broj stranica, a ne nužno
15 samo one koje su relevantne.

16 Pretno veće predlaže da do petka 22. aprila, a to znači, nešto više
17 od dve nedelje od danas, da u tom periodu Odbrana iznese svoje argumente, a da
18 onda Optužba da odgovor na te argumente najkasnije do 29. aprila.

19 Eto, to je naš predlog.

20 Ima li ikakvih problema, ikakvih komentara gospodine Tieger?

1 G. TIEGER: [simultani prevod] Časni Sude, pa znate ja sam razgovarao već
2 nešto ranije danas sa gospodinom Gaynorom o tome, ali bi možda bilo ipak dobro
3 da Vam kažem da bi se bolje osećao ako bi imao priliku da se izjasnim nakon što
4 budem ponovo porazgovarao sa gospodinom Gaynorom u vezi sa ovim, jer je gospodin
5 Gaynor taj koji radi na tome.

6 SUDIJA ORIE: /prevod engleskog transkripta: "Da."/

7 A Vi gospodin Stewart, šta biste Vi rekli da li Vi hoćete da se
8 izjasnite ili da prokomentarišete ovo nakon pauze, jer znam da je gospođa Loukas
9 dosta radila na tome.

10 G. STEWART: [simultani prevod] Pa, časni Sude, znate, uz dužno
11 poštovanje, ljudima treba mnogo više od pauze da bi se pozabavili tim stvarima.
12 Naravno, Optužba nema nikakvih problema. Ono čime se Optužba bavi je da li će
13 zapravo moći da odgovori na naše argumente, što znači zapravo da je naš posao
14 mnogo veći sa naše strane. Ako neko zamišlja da ja mogu da se posavetujem sa
15 gospođom Loukas tokom naredne pauze u vezi sa svim ovim materijalima i da joj
16 kažem šta to sve znači, onda je to stvarno smešno.

17 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine, pa znate ovo nije nikakvo
18 iznenađenje.

19 G. STEWART: [simultani prevod] Pa nije iznenađenje. Priznajem da nije
20 iznenađenje.

21 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da, ali već od pre nedelju dana ste bili

1 obavešteni da će naredna grupa biti utvrđena i da će sve što treba o njoj biti
2 izneto u jednom dokumentu.

3 G. STEWART: [simultani prevod] Znade, časni sudija, ja nisam rekao, ja
4 sam poslao poruku elektronski Pretresnom veću i rečeno mi je da ću dobiti
5 dokumente od tri reda sa predloženim rasporedom. Ja sam odgovorio na to i možda
6 bi bilo najbolje da zapravo svedok izađe dok o ovom raspravljamo jer svedok vrlo
7 dobro razume engleski i možda mu ovo nije prijatno, a svakako nije primereno da
8 on ovome prisustvuje.

9 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Dobro. Ja nisam predvidio da će Vaša
10 reakcija biti ovakva. Možda bi bilo dobro zapravo da na početku naredne sesije
11 porazgovaramo o ovome pa onda da se svedok uvede u sudnicu nešto kasnije, jer
12 bojim se da ovo neće ići.

13 G. STEWART: [simultani prevod] časni Sude, naravno, ja ću porazgovarati
14 sa gospođom Loukas u toku iduće pauze i nastojaću da budem što konstruktivniji i
15 na početku sledeće sednice, kao što ste Vi rekli, nadam se da ćemo moći da o
16 tome razgovaramo.

17 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] U redu. Hvala Vam. Da li ste spremni,
18 gospodine Stewart, da počnete sa unakrsnim ispitivanjem gospodina Trbojevića?

1 G. STEWART: [simultani prevod] Da.

2 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] U redu. Možete početi.

3 G. STEWART: [simultani prevod] Pitam se da li bi možda mogao da dobijem
4 taj stalak, i molim samo da poslužitelj bude oprezan da ne bi se ovde polomio u
5 sudnici.

6 Ispituje g. Stewart:

7 [Branilac ispituje putem prevodioca]

8 G. STEWART: [simultani prevod] Hvala, časni Sude.

9 P: Gospodine Trbojeviću, tačno je, je li tako, da Vi niste imali
10 nikakvih ličnih kontakata sa gospodinom Krajišnikom pre maja 1992. godine, osim
11 što ste bili sudija u jednom predmetu gde je gospodin Krajišnik bio jedan od
12 branjenika?

13 O: Tako je.

14 P: Kada ste stigli, Vi ste rekli da ste stigli u Pale nedugo nakon što
15 je održana sednica Skupštine Republike Srpske 12. maja 1992. godine, mada ne na
16 Palama?

17 O: Stigao sam, mislim, 20. maja.

18 P: I u to vreme bilo je prilično hitno i važno za Republiku Srpsku da
19 osnuje u potpunosti funkcionalnu Vladu, zar ne?

20 O: Tako je. Ako dozvolite, malopre sam rekao da nisam vidio gospodina
21 Krajišnika do 1992., na Vaše pitanje, što nije potpuna istina. Počeli smo se
22 sretati tokom 1990. godine, nešto prije prvih višestranačkih izbora u Bosni i
23 Hercegovini.

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Napravimo samo ovde jednu pauzu kako bismo potpuno razjasnili ova
2 pitanja da bismo što jasniji bili kad razgovaramo o njima. Ja sam Vam rekao da
3 Vi niste imali ličnih kontakata sa gospodinom Krajišnikom, a zatim pre par
4 trenutaka Vi ste svoj odgovor malo promenili i rekli ste da niste videli
5 gospodina Krajišnika, niste baš bukvalno to rekli. No hteo bih da Vas pitam, s
6 obzirom na to, ako ćete sada reći da je bilo nekih vidova sastajanja ili
7 kontakata sa gospodinom Krajišnikom u toku 1990. godine, pa Vas molim da Sudskom
8 veću kažete, koji je bio Vaš prvi kontakt sa gospodinom Krajišnikom?

9 O: Ne znam tačno koji je bio prvi, ali pripremali su se izbori, gospodin
10 Koljević me pozvao da dam saglasnost da budem na listi Srpske Demokratske
11 Stranke kandidat na tim izborima i onda smo vezano za...za...za svu tu situaciju
12 se sreli više puta. Ne nas dvojica, nego jedna grupa ljudi u kojoj je bio i
13 gospodin Koljević, i Karadžić, i Dukić, i profesor Leovac, nešto kasnije i
14 gospođa Plavšić, i tako.

15 P: Znači, u periodu pre nego što ste stigli na Pale u maju 1992. godine,
16 da li je ipak tačno da Vi nikada pre toga niste imali nikakav susret sa
17 gospodinom Krajišnikom na kome ste bili prisutni samo Vi i on?

18 O: Prošli su izbori krajem 1990. godine, gospodin Krajišnik je
19 predsjednik Skupštine, ja sam poslanik, sretali smo se na sjednicama Kluba
20 poslanika, sretali smo se na sjednicama Skupštine, sretali smo se nekoliko puta
21 sami nas dvojica kod njega u kabinetu predsjednika Skupštine vezano za neke
22 poslove tekuće.

23 P: Dakle, Vi u tom poslednjem odgovoru, da li pri tom mislite na neke
24
25
26
27
28
29
30

1 prilike susreta u Vašoj kancelariji gde ste bili samo vas dvojica?

2 O: U njegovoj kancelariji gdje smo bili samo nas dvojica.

3 P: A da li su to bili relativno rutinski sastanci koje bi održao jedan
4 poslanik sa predsednikom Skupštine čiji je on bio član?

5 O: Ma sasvim bez neke posebne sadržine, ili težine i...ili značaja.

6 P: Da li su ti sastanci u kancelariji gospodina Krajišnika bili jedine
7 prilike kada ste se samo vas dvojica sreli pre nego što ste stigli na Pale u
8 maju 1992. godine?

9 O: Mislim da jesu.

10 P: A ti drugi sastanci o kojima ste govorili, gde je bila grupa ljudi
11 uključujući gospodina Koljevića, Karadžića, Dukića, profesora Leovca, a kasnije
12 i gospođa Plavšić, da li je to bila jedna neformalna grupa ili je pak to bila
13 grupa koja je nosila neki naziv ili imala neku određenu strukturu?

14 O: Pa u nekim situacijama je bila neformalna grupa. U nekim situacijama
15 smo se sastajali kao Klub poslanika Srpske Demokratske Stranke. U nekim
16 situacijama je bio sastanak koji je nazvan, ne znam tačno, kao neki savjet
17 stranke, savjet za... da li odnose sa drugim strankama, da li za odnose sa...
18 Imao je nek...nek...neko ime i tim je savjetom predsjedavao doktor Leovac. I na
19 tim sastancima je znalo biti po 30-ak pa i više ljudi kojima sam ja s vremena na
20 vrijeme prisustvovao.

21 P: Dakle, sastanci koje ste pomenuli, a gde su bili i ti ljudi koje ste
22 opisali, dakle doktor Karadžić, profesor Leovac itd., to su bili sastanci jednog
23 većeg broja ljudi, ali uključujući i neke od ovih a ponekad i sve te ljude koje
24
25
26
27
28
29
30

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

Prazna stranica umetnuta radi usklađivanja numeracije stranica.

1 ste pomenuli, je li to tačno?

2 O: Ovaj savjet je bio prije izbora. Poslije, mislim da... ja bar nisam
3 prisustvovao nekoj sjednici tog savjeta.

4 P: A nije bilo nikakve male grupe u kojoj bi učestvovali doktor
5 Koljević, doktor Karadžić, gospodin Dukić i Vi, je li tako? Dakle, nije
6 postojala, recimo, grupa od šestoro ili desetoro ljudi?

7 O: Pa grupa kao grupa koja se sad više puta sastaje nije postojala.

8 P: A ta grupa ljudi za koju ste rekli da je u njoj bio i Koljević,
9 Karadžić, Dukić, Leovac, a kasnije i gospođa Plavšić, da li je u to vreme
10 gospodin Krajišnik bio pripadnik te grupe, onako kako ste je Vi opisali?

11 O: Da.

12 P: Do onog vremena kada ste došli na Pale u maju 1992. godine Vi niste,
13 ne bi se moglo reći u bilo kakvom ozbiljnijem smislu da ste gospodina Krajišnika
14 poznavali lično, zar ne?

15 O: Poznajem ga iz perioda kad je bio taj sudski postupak. Poznajem ga iz
16 perioda priprema za izbore, poznajem ga iz perioda nakon što je konstituisana
17 Skupština Bosne i Hercegovine u kojoj poslije imamo neke aktivnosti u ovom
18 periodu pred...pred sama ratna dejstva, hoće li Bosna i Hercegovina tražiti
19 samostalnost u odnosu na Jugoslaviju, neće li, to je sve prošlo kroz Skupštinu,
20 sve prošlo kroz neka razmatranja u manjim ili većim grupama i tu smo često se
21 znali desiti i gospodin Krajišnik i ja. Dakle, to su sve neka moja, uslovno
22 rečeno, ne druženja sa njim, nego prisustva na s...sednicama na kojim je i on
23 prisustvovao.

24 P: Da, no ono što ja hoću da Vam kažem je da Vi i gospodin Krajišnik
25 niste bili nikakvi bliski prijatelji ili lični prijatelji niti ste imali bilo

26

27

28

29

30

1 kakvih ličnih saznanja ili učestvovali u privatnim životima jedan drugome.

2 O: Tačno.

3 P: Da se onda vratimo na maj 1992. godine. Slažete se, je li tako, da se
4 radilo o jednom hitnom pitanju, naime, da se oformi Vlada koja će biti potpuno
5 funkcionalna za Republiku Srpsku i u to vreme stav je bio da nije postojao veoma
6 veliki izbor vrlo kvalitetnih kandidata koji bi mogli oformiti takvu Vladu, je
7 li tako?

8 O: /prevod engleskog transkripta: "Tačno."/

9 P: Gospodine Trbojević, molim Vas, nemojte da mislite da je ovo bilo
10 kakav napad na Vas lično ili Vaše kvalifikacije, no i sam Vaš dolazak na Pale
11 kao čoveka koji je imao i pravno iskustvo i političko iskustvo i s obzirom na
12 Vaše kvalifikacije, to je značilo da ste Vi za Republiku Srpsku bili veoma
13 koristan, zar ne? S obzirom da ste došli na Pale, odnosno, bilo je korisno da Vi
14 sa svim tim kvalifikacijama budete na Palama, zar ne?

15 O: Pretpostavljam da je trebalo.

16 P: I tačno je, zar ne, da je doktor Karadžić naprimer, bio veoma
17 zainteresovan da iskoristi sva svoja ovlašćenja kako bi Vas postavio na mesto u
18 Vladi ne čekajući na sastanak sledeće sednice Skupštine kako bi se to i formalno
19 obavilo?

20 O: O tom konkretno ja nemam saznanja.

21 P: Vi ne znate, Vi lično, nikakve detalje o konsultacijama koje je
22 doktor Karadžić imao sa gospodinom Đerićem u vezi sa Vašim postavljenjem?

23 G. TIEGER: [simultani prevod] Časni Sude, svedočenje na koje očigledno
24
25
26
27
28
29
30

1 misli gospodin Stewart, radilo se o konsultacijama doktora Đerića i gospodina
2 Krajišnika.

3 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da li Vi to hoćete da kažete da gospodin
4 Stewart ne odražava iskaz koji je ovaj svedok dao?

5 G. TIEGER: [simultani prevod] Da.

6 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Pa to bi se moglo reći i na drugi način,
7 naime, da gospodin Stewart u stvari dovodi u sumnju iskaz koji je dao ovaj
8 svedok. Da li bi to bilo tačno gospodine Stewart?

9 G. STEWART: [simultani prevod] Pa ja samo pokušavam da predočim svedoku.

10 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Pa ja mislim da je sve jasno. Gospodine
11 Stewart, dakle Vi dovodite u pitanje nešto od iskaza koji je dao ovaj svedok. On
12 ne namerava da ovog svedoka suoči sa njegovim vlastitim rečima već samo pokušava
13 da sličnu stvar kaže na različit način.

14 Gospodine Stewart, možete nastaviti.

15 G. STEWART: [simultani prevod]

16 P: Gospodine Trbojeviću, istina je, zar ne, da Vama nisu poznati detalji
17 o konsultacijama koje je doktor Karadžić imao sa gospodinom Đerićem u vezi sa
18 Vašim imenovanjem?

19 G. TIEGER: [simultani prevod] Časni Sude, -

20 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Pa, gospodine Tieger, možda možete reći
21 o kom delu svedočenja se radi, mislim da je to bilo u ponedeljak.

22 G. TIEGER: /prevod engleskog transkripta: "Tačno."/

23 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da li možete da mi kažete na kojoj je to
24 stranici transkripta?

1 G. TIEGER: [simultani prevod] Pa ja imam samo stranicu sa *LiveNotea* u
2 ponedeljak pa ću pokušati da sada to uporedim sa pravim transkriptom.

3 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Bojim se da ja nemam *LiveNote* ovde jer
4 je to bilo u drugoj sudnici.

5 G. TIEGER: [simultani prevod] Izvinite, ne nisam uspeo da to pronađem.
6 Ja to mogu pronaći možda u redovnom transkriptu, ako neko to ima. No, mogu reći
7 Sudu da ima nekoliko pominjanja takvih konsultacija i ni u jednoj od tih nije
8 propušteno da se pomenu imena obojice tih ljudi.

9 G. STEWART: [simultani prevod] Gospodine Tieger, ako Vi tvrdite da ja
10 nisam u pravu onda mi molim Vas recite tačno mesto gde se to nalazi.

11 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Možda biste moli da nam date dve ili tri
12 reči koje su jedna do druge kako bismo to pronašli u transkriptu.

13 G. TIEGER: [simultani prevod] 11.406 i prethodne stranice, mislim da se
14 radi o otme. Oprostite, časni Sude, 11.406 i stranice koje slede.

15 G. STEWART: [simultani prevod] Izvinite, časni Sude, ali gde ja to mogu
16 pronaći?

17 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da li imate *LiveNote* na svom kompjuteru?

18 G. STEWART: [simultani prevod] Pa ja sam mislio da je to bilo u drugoj
19 sudnici.

20 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Ne znam da li Vi to imate na svom
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 kompjuteru.

2 Dakle, da li se to nalazi na onom mestu gde se nalaze reči: "Krajišnik
3 je dao njihov pristanak."

4 G. TIEGER: [simultani prevod] Tačno.

5 G. STEWART: [simultani prevod] Pa, izvinite, ali meni treba tačan datum.

6 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Pa to je bilo u ponedeljak.

7 G. STEWART: [simultani prevod] Treba mi datum.

8 G. TIEGER: [simultani prevod] To je bilo 4-og.

9 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Pa možda možete naći to u verziji na
10 papiru.

11 G. STEWART: [simultani prevod] Da, ja imam tu verziju, ali neko mi mora
12 reći da je to bilo u ponedeljak i kada, i treba da mi se da stranica te verzije
13 transkripta. Naime, ja nemam ovaj transkript u kontinuitetu.

14 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] To se verovatno nalazi na 30. stranici,
15 a broj transkripta počinje na 377, a to je 40. stranica.

16 G. STEWART: [simultani prevod] Pa ja imam rešenje. Ja to naravno mogu
17 pronaći na svom laptopu, ali mi treba malo vremena za to. Ja sam upravo to
18 pronašao na svom laptopu u onom trenutku kada mi je uručena i ova papirna
19 verzija.

20 Gospodine Tieger, dakle, šta treba da pogledam?

1 G. TIEGER: [simultani prevod] Ako imate LiveNote to je stranica 1.100.

2 G. STEWART: [simultani prevod] Ja sam dobio stranice 11.406, 11.407, i
3 11.408.

4 G. TIEGER: [simultani prevod] Prva stranica koju vidim na ekranu je
5 11.406 i to je 4. red, a zatim -

6 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Svedoku je bio predložen deo njegovog
7 sopstvenog iskaza.

8 G. STEWART: [simultani prevod] Časni Sude, ja zaista ne mogu i ne vidim
9 ni teorijski kako se može smatrati da sam ja pogrešno prikazao u toku svog
10 unakrsnog ispitivanja iskaz koji je svedok dao. Ja prosto u ovom trenutku ne
11 razumem u čemu je prigovor.

12 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Ono što je jasno iz ovog svedočenja
13 jeste da nam je svedok rekao da je on čuo od gospodina Đerića da je dobio
14 pristanak. Da li se to smatra da je to dovoljno detalja, možda biste na osnovu
15 toga, gospodin Stewart, mogli da saznate da li mu je gospodin Đerić rekao kada,
16 ili kako, ili itd. Moguće da ga tražite dalje detalje.

17 G. TIEGER: [simultani prevod] Da, međutim ja mislim na sledeće. Ja sam,
18 naime, rekao da ste Vi i sudija Hanoteau meni bili nešto rekli i ja sam nekoliko
19 puta preneo onako kako sam ja shvatio pitanja koja je neko drugi rekao nekom
20 trećem, a zatim je bilo nekih pitanja koja je postavio sudija Orić. Vi ste čuli
21 šta je sudija Orić rekao tom svedoku, toj osobi. Mislim da je to prosto pogrešno

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 prikazivanje događaja.

2 G. STEWART: [simultani prevod] Oprostite, ali -

3 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Ne, ne. 'Ajte da završimo ovako. Mi
4 znamo o čemu se radi. Ako se možemo ovim pitanjem pozabaviti ovde, u protivnom
5 ja ću postaviti pitanje da li zna još detalja, osim onoga što je nama rekao. U
6 protivnom, nemamo nameru da ovde provodimo pola sata na ovom pitanju.

7 G. STEWART: [simultani prevod] Časni Sude, oprostite, ali mi smo već
8 deset minuta izgubili na ovome.

9 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da.

10 G. STEWART: [simultani prevod] Da, ali mora mi se dozvoliti da bar kažem
11 ovo: nema ničeg nepropisnog, ničeg lošeg u bilo kom pitanju koje sam do sada
12 postavio, jer ako je svedok šest puta rekao da je bio u Rimu nekog konkretnog
13 dana, bilo bi sasvim legitimno da ja svedoku ustvrdim da on nije bio u Rimu
14 /kako je prevedeno/. Ono što ne bi bilo prihvatljivo je da ja njemu kažem da je
15 on rekao da on nije bio u Rimu jer bi to bilo pogrešno prikazivanje njegovog
16 iskaza. Međutim, radi se o tome da smo mi ovde izgubili deset minuta vremena...

17 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Stewart -

18 G. STEWART: [simultani prevod] ...da vodim svoje unakrsno ispitivanje.

19 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da, međutim, mislim da ono što ste Vi
20 rekli je upravo u skladu, odnosno poklapa se sa onim što sam ja već ranije
21 rekao.

1 G. STEWART: [simultani prevod] Časni Sude, samo da kažem ovo. Tu se kaže
2 da ja -

3 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Stewart, molim Vas nastavite
4 sa unakrsnim ispitivanjem.

5 G. STEWART: [simultani prevod]

6 P: Gospodine Trbojević, Vama nisu poznati detalji konsultacija koje je
7 gospodin Karadžić imao sa gospodinom Đerićem u vezi sa predlogom da se Vi
8 postavite za potpredsednika Vlade, zar ne?

9 O: Nisu mi poznati.

10 P: Zapravo, zar ne bi tačno bilo reći da sve što ste Vi znali što se
11 tiče gospodina Karadžića, da je on dao svoju saglasnost, da se složio sa time?

12 O: Tako je.

13 P: Da li Vam je iko rekao da je gospodin Krajišnik konsultovan u vezi sa
14 predlogom da Vi budete postavljeni na tu dužnost?

15 O: Po onome kako sam ja shvatio gospodina Đerića, on je imao saglasnost
16 obojice.

17 P: A sada ću Vas citirati, citirati ono što ste Vi rekli u svom iskazu.
18 Čitaću red po red, ono što ste rekli. Pitanje je: "Da li Vam je gospodin Đerić
19 rekao da je dobio saglasnost gospodina Karadžića i gospodina Krajišnika?" A Vi
20 ste na to odgovorili: "Moram priznati da ja ne mogu kategorički da to sada
21 potvrdim. Ono što je za mene važno je da je saglasnost postojala i da ću ja

1 ostati tamo i nešto učiniti. A da li je to bilo..."

2 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Molim Vas da citirate ceo taj odgovor
3 uključujući i redove koji preostaju.

4 G. STEWART: [simultani prevod] Časni Sude, ja sam već rekao, zapravo,
5 pitanje sudijske je bilo: "Ja Vas ne pitam da li je... "

6 /nedostaje simultani prevod/

7 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Zamoliću ga da to učini.

8 G. STEWART: /prevod engleskog transkripta: "Hvala, časni Sude."/

9 Deo Vašeg ranijeg odgovora je bio: "Ono što je za mene bilo važno je da
10 je saglasnost postojala da ću ja tamo ostati i nešto učiniti."

11 P: Gospodine Trbojević, Vi ste to rekli i izjavili da ne možete
12 kategorički potvrditi to već ste rekli da jednostavno da ste znali da niko od
13 značaja nije bio protiv toga da Vi tu budete postavljeni, je li tako?

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Tako je.

2 P: Vi niste znali da su vođeni neki konkretni razgovori između gospodina
3 Đerića i Krajišnika s tim u vezi, je li tako?

4 O: Ja sam sjedio u sali, a Đerić je bio na spratu u prostoriji gdje su
5 bili Krajišnik i Karadžić, i vratio se za mnom poslije par minuta i na moje
6 iznenađenje kako je to sve brzo prošlo, rekao da ima saglasnost da ja ostanem
7 kao potpredsjednik Vlade. Zato mi se učinilo da je... da se podrazumijeva, da su
8 bili obojica prisutni i da neka velika rasprava nije vođena oko toga.

9 P: Znete li da li je konsultovan doktor Koljević s tim u vezi?

10 O: Za taj konkretni trenutak, ne znam.

11 P: Da li je gospodin Đerić znao da je doktor Koljević bio Vaš prijatelj,
12 prijatelj Vaše porodice?

13 O: Vjerujem da jeste.

14 P: Dakle, imajući u vidu način na koji su se stvari odvijale u to vreme
15 u Republici Srpskoj, da li bi bilo prirodno za gospodina Đerića da sa gospodinom
16 Koljevićem o Vama bar nakratko popriča, je li tako?

17 O: Tako je.

18 P: No Vi nemate nikakvih saznanja iz prve ruke u vezi sa time kako su
19 stvari vođene u mesecima pre nego što ste Vi stigli na Pale?

20 O: /prevod engleskog transkripta: "Ne, nemam."/

21 P: Gospodin Krajišnik, kao predsednik Skupštine Bosne i Hercegovine, a
22 nakon toga i Skupštine bosanskih Srba Republike Srpske, on je bio poštovani

23

24

25

26

27

28

29

30

1 predsednik i efikasan predsednik oba ta organa, je li tako?

2 O: Tako je.

3 P: Biste li se složili sa time da je Skupština bosanskih Srba, kasnije
4 Skupština Republike Srpske, u svako doba bila organ kojim je bilo teško
5 rukovoditi?

6 O: Bilo je teško rukovoditi.

7 P: A to je u njoj je bilo ljudi koji su imali stavove koji su se veoma
8 razlikovali jedni od drugih, a posebno 1992. godine tokom jednog izuzetno teškog
9 perioda, je li tako?

10 O: Nesumnjivo je bilo ljudi koji nisu bili skladnih stavova i mišljenja.

11 P: I to vrlo različiti, zar ne?

12 O: Tako je.

13 P: I te osobe su te svoje stavove često sa velikom žestinom iznosile.

14 O: Bilo je burnih zasjedanja.

15 P: Biste li se složili sa time da je gospodin Krajišnik morao, kao
16 predsednik Skupštine, da koristi veštine i ubeđivanja i rukovođenja kako bi
17 omogućio da ta Skupština efikasno funkcioniše?

18 O: /prevod engleskog transkripta: "Da."/

19 P: Biste li se takođe složili sa time da on svoje stavove Skupštini nije
20 mogao da nametne, već da je morao da koristi svoje veštine na takav način da
21 ubedi poslanike da prihvate određene stavove?

22 O: Tako je.

23 P: U vreme dok ste Vi bili, reći ću sada "srpske Skupštine" pa ću pod
24 tim nazivom podrazumevati jednu i drugu, sve one različite nazive te Skupštine,

25

26

27

28

29

30

1 dakle, recite nam, u vreme dok ste Vi bili član te Skupštine da li je ona uprkos
2 svim tim burnim događanjima, funkcionisala u skladu sa demokratskim procedurama
3 i postupcima?

4 O: Jeste.

5 P: Vi ste već rekli da su članovi SDS-a imali većinsku kontrolu nad
6 glasanjem u Skupštini, je li tako?

7 O: Tako je.

8 P: Da li Vam je poznat ijedan slučaj, ijedna situacija u kojoj je stav
9 gospodina Krajišnika o nekom pitanju Skupština jednostavno usvojila, a da nije
10 prošla kroz propisne skupštinske procedure za usvajanje nekog stava?

11 O: Mislim da se ne sjećam.

12 P: Postaviću Vama sad nekoliko pitanja o sastancima Vlade. Gospodin
13 Krajišnik tim sastancima nije prisustvovao, zar ne?

14 O: Mislim da 1992. godine nije.

15 P: Da li su odluke na tim sastancima članova Vlade donošene putem
16 konsenzusa ili ako nije uspostavljen konsenzus, onda glasanjem?

17 O: Uglavnom konsenzusom.

18 P: Kao prvo, recite nam da li se ikada desilo na jednom od sastanaka
19 Vlade na kojem ste Vi prisustvovali 1992. godine da je glasano po određenom
20 pitanju?

21 O: Meni se čini da nije bilo prebrojavanja glasova pa utvrđivanja koliko
22 je za koliko, koliko protiv. Mislim da nije.

23 P: No gospodin Krajišnik nije davao nikakva uputstva u smislu kakve
24 odluke bi Vlada trebala da donese, zar ne?

1 O: Koliko ja znam, nije.

2 P: Kad kažem "uputstva" zapravo bih hteo sada da postavim još jedno
3 pitanje s tim u vezi. Dakle, ništa što bi ličilo na uputstvo, na primer nekakva
4 čvrsta naznaka, ili na primer da je gospodin Krajišnik izjavio šta bi on
5 najradije da vidi, koju bi on odluku najradije da se donese itd., itd. Nikad se
6 nešto slično nije desilo?

7 O: Nije.

8 P: Sećate li se da je gospodin Krajišnik ikada članovima Vlade pred
9 njihove sastanke slao nekakve izveštaje?

10 O: Ne.

11 P: Sećate li se da je ikada nakon nekog sastanka Vlade gospodin
12 Krajišnik pokušao da se požali ili da utiče, ili da preokrene, ili poništi neku
13 od odluka koje bi bile donete na sastancima Vlade?

14 O: /prevod engleskog transkripta: "Ne."/

15 P: Sećate li se da je gospodin Krajišnik ikada pokušao da ubedi Vladu da
16 promeni neku od donetih odluka?

17 O: Ne.

18 P: U maju 1992. godine kada ste Vi stigli, gospodin Đerić i gospodin
19 Krajišnik, a ja ću uz gospodina Krajišnika reći da je on bio jedan od srpskih
20 rukovodioca, jer to je nešto što je više puta već za njega rečeno, dakle, recite
21 mi da li ste Vi tada... Zapravo, kada ste stigli na Pale, kao jedan od
22 rukovodilaca bosanskih Srba, šta ste Vi videli da se dešava u oblastima u kojima
23 je gospodin Krajišnik bio odgovoran? Znači, kakva je bila Vaša procena situacije
24 u pogledu domena za koje je on bio odgovoran?

25 O: Mogu Vam na to pitanje konkretno odgovoriti. Situacija je da...da se
26 svi nalazimo u ratu koji se razbuktava. Osnovno što se od predsednika Skupštine

27

28

29

30

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

Prazna stranica umetnuta radi usklađivanja numeracije stranica.

1 očekivalo je da uspostavi veze sa poslanicima i da omogući da se Skupština
2 sastane. Kako je to funkcionisalo ja lično nemam saznanja. Činjenica je da su
3 Skupštine sazivane i da su održavane, ali kako konkretno se te veze
4 uspostavljaju i funkcionišu, ja lično ne znam.

5 P: Jeste li Vi bili u stanju da procenite koliku količinu rada je
6 gospodin Krajišnik morao da uloži u vršenju svojih dužnosti kao predsednika
7 Skupštine, a u vezi samo sa stvarima koje su se ticale te iste Skupštine?

8 O: Ne mogu to tačno procijeniti /nerazgovetno/ ima neku službu koja
9 opslužuje sekretarijat Skupštine, neka sredstva veze, neke vozače. Činjenica je
10 da su sjednice Skupština zakazivane često na drugim lokacijama. Gore u hotelu
11 "Bistrici", pa u hotelu "Jahorini", pa dole u zgradi "Famos", preduzeća "Famos"
12 pa u Bijeljini, pa u Bileći, pa u Zvorniku, čini mi se. Pa u Banja Luci,
13 Prijedoru, što je iziskivalo značajne komplikacije jer je trebalo obezbjediti
14 smještaj poslanicima, hranu, prevoz, umnožavanje tih materijala itd. Poslije je
15 bila Skupština i u Šamcu i u Sanskom Mostu i...

16 U prvi mah se činilo to cjelishodnim da narod vidi tu Skupštinu, te neke
17 narodne predstavnike. Poslije se, po nekom mom uvjerenju izrodilo nešto što nije
18 izazivalo simpatije, jer u mjesto u kojem nema osnovnih uslova za život dolaze
19 sad tamo gomile ljudi automobilima, šoferi su tu... prosto jedan... jedna veća
20 grupa ljudi koja djeluje otuđeno od tog svijeta koji to gleda. Ali mislim da je
21 to sve skupa tražilo značajno angažovanje za funkcionisanje toga.

1 P: Vi ste efikasnost gospodina Krajišnika već opisali u dosadašnjem
2 iskazu. Biste li se Vi složili da je gospodin Krajišnik uvek bio veoma vredan?

3 O: Bih.

4 P: Na osnovu onoga što ste Vi videli, biste li prihvatili to da je rad
5 gospodina Krajišnika kao predsednika Skupštine u maju i junu i u mesecima nakon,
6 dakle, tokom 1992. godine, da je taj rad za bilo koju normalnu osobu
7 predstavljao rad koji se obavljao u puno radno vreme?

8 O: I više od punog radnog vremena.

9 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Imajte u vidu koliko je sati. Bilo bi
10 dobro da vidite kada Vam odgovara da odemo na pauzu.

11 G. STEWART: [simultani prevod] Učiniću to. Sada ću postaviti jedno
12 pitanje, a onda možemo otići na pauzu.

13 P: Druga najvažnija stvar za koju je gospodin Krajišnik bio odgovoran u
14 svom radu je učešće u međunarodnim pregovorima, je li tako?

15 O: Tako je.

16 G. STEWART: [simultani prevod] Časni Sude, mislim da možemo nastaviti
17 nakon pauze.

18 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Zamoliću poslužiteljicu da izvede
19 svedoka iz sudnice.

20 [Svedok se povlači]

21 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Stewart, kako bismo izbegli
22 svaki nesporazum, kada sam ja govorio o osetljivosti gospodina Tiegera - to
23 nisam rekao sa namerom da Vama kažem da treba da nađete nekakve konačne smernice

1 za unakrsno ispitivanje imajući u vidu gospodina Tiegera, ali sam hteo samo da
2 kažem da Vi uvek možete postaviti pitanje na onaj način koji neće nužno da
3 iritira drugu stranu.

4 G. STEWART: [simultani prevod] Jasno mi je. Izvinjavam se ako sam
5 preterao u svojim komentarima.

6 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Odlazimo na pauzu.

7 ... Početak pauze u 17.41h

8 ... Sednica nastavljena u 18.03h

9 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prevod] Molim, ustanite.

10 Izvolite sesti.

11 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Tieger, rekli ste da želite da
12 se konsultujete o 92bis i vremenu, jer jedino se o tome radi.

13 G. TIEGER: [simultani prevod] Nama vreme odgovara, izuzev što je petak
14 29. praznik, pa možda možemo da odgovorimo do narednog ponedeljka.

15 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da. Imate sad prednost što tada slavimo
16 rođendan holandske kraljice.

17 Gospodine Stewart, da li ste Vi želeli nešto da kažete?

18 G. STEWART: [simultani prevod] Pa da. Ja sam uspeo da razgovaram sa
19 gospođicom Loukas u međuvremenu i naša reakcija na to nije u tom smislu da
20 smatramo da je raspored nerazuman. No ja sam morao i o tome da razgovaram
21 telefonom sa gospođom Loukas, pa možda ako možete da nam dopustite da Vam damo
22 odgovor sutra da bismo mogli večeras da se dalje prokonsultujemo, jer očigledno
23 naša reakcija na to nije da kad pogledamo da je to nerazumno niti je to nešto

1 što mi ne možemo da ispoštujemo.

2 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] U redu. Da li možda možemo to da
3 razrešimo na sledeći način. Raspravno veće naravno je svesno Vaše zabrinutosti i
4 čak i ako to ne izreknete eksplicitno, mi to razumemo. No ako sada odlučimo da
5 Vam dopustimo, a ne znam da li će Vas to zadovoljiti i ne morate to iskoristiti,
6 no možda možete da iskoristite taj vikend nakon, samo da pogledam ovde datum...

7 G. STEWART: /prevod engleskog transkripta: "Petak 22."/

8 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] ...dakle, do petka 22. i taj vikend, ako
9 kažete - još nekoliko dana, nama to sasvim odgovara i možemo doneti odluku u tom
10 smislu, na primer, da Vam damo vremena do utorka, izuzev ako više volite da Vam
11 odredimo tačni rok.

12 G. STEWART: [simultani prevod] Pa, časni Sude, Vi ste potpuno u pravu,
13 uvek postoji prostora za malo više elastičnosti.

14 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Osim ako se nešto nepredviđeno ne
15 dogodi, neka ostane tako.

16 G. STEWART: [simultani prevod] Časni Sude, samo još nekoliko stvari. Što
17 se tiče onih zahteva za zaštitnim merama i ona dva odgovora na zahteve, naravno,
18 to je već učinjeno i mi smo to potpisali, ali mada smo tehnički premašili rok za
19 podnošenje, no da li bi bilo od pomoći Raspravnom veću ako Vam dostavimo kopije

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 istih tih dokumenata možda večeras ili odmah sutra ujutru iz istih razloga?

2 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Naravno, ne morate večeras. Ako nam to
3 sutra ujutro dostavite to je sasvim u redu, naročito s obzirom na svedoka 31
4 koji je važan svedok.

5 G. STEWART: [simultani prevod] Da i on je hitniji.

6 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] U redu. Onda ćete to do sutra ujutro nam
7 dostaviti.

8 G. STEWART: [simultani prevod] Časni Sude, ja se i izvinjavam i ne
9 izvinjavam, na određeni način. No, zamolio bih samo da nam se odobri malo više
10 vremena s obzirom na zahtev u vezi sa vrlo kratkim rokom koji je određen za
11 gospodina Bjelobrka i ovo nisu odgovori koje ja mogu da prepustim nekom drugom.
12 Ja moram sam da ih uradim i moj odgovor na odgovor tužioca na žalbu, taj rok je
13 sutra, ja sam morao da odgovorim i na ova druga pitanja o kojima sam upravo
14 govorio jer drugi ljudi imaju druge stvari koje moraju raditi. Ja sam morao da
15 se spremim za gospodina Trbojevića, pa bih molio, s obzirom da postoji ovaj
16 odloženi rok za gospodina Bjelobrka, jer ja sam čekao i na odgovor gospodina
17 Hannisa na moj *email* i desilo se to da informacije koje sam očekivao su bile na

1 jednom CD-u, a ja nisam shvatio da se one nalaze na tom CD-u, a on koji mi je to
2 dostavio nije shvatio da ja to nisam shvatio i u svakom slučaju, to je jedna od
3 onih stvari koje se nekad dešavaju, desilo se to da sam upravo pre ove sednice
4 saznao da je gospodin Hannis to već bio poslao.

5 I znate, nije ničija greška u pitanju, prosto ima toliko puno posla, ima
6 toliko materijala na B/H/S-u i Vi znate, gospodine, sva ta pitanja koja se tiču
7 tog materijala.

8 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] U redu. Mislim da sa gospodinom
9 Bjelobrkom možemo da razgovaramo sutra, a sada samo moram da se prokonsultujem
10 sa Sekretarijatom na trenutak.

11 [Pretresno veće i sudski savetnik većaju]

12 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Stewart, rok je sutra no
13 ukoliko Vi to podnesete u ponedjeljak mi to prihvatamo.

14 G. STEWART: [simultani prevod] Hvala Vam, svaka sitnica je od pomoći u
15 ovom trenutku.

16 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Molim sada poslužitelja da uvede
17 gospodina Trbojevića u sudnicu. I naravno, sada se razumemo da imate rok do
18 utorka, onog utorka nakon petka 22. aprila za onaj papir za 92bis.

19 [Svedok je ušao u sudnicu]

20 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Trbojeviću, izvinjavamo se što
21 smo Vas ostavili da čekate nekoliko minuta.

22 Gospodine Stewart, možete nastaviti.

1 G. STEWART: [simultani prevod]

2 P: Gospodine Trbojeviću, upravo sam Vas pitao pre pauze o gospodinu
3 Krajišniku i njegovim drugim zaduženjima. Međunarodni pregovori su vođeni u ovo
4 vreme i oni su bili od kritičnog značaja za sve Vas koji ste imali veze sa
5 Republikom Srpskom, zar ne?

6 O: Tako je.

7 P: Vi sami niste direktno učestvovali u tim pregovorima, zar ne?

8 O: Nisam.

9 P: No Vama je bilo poznato da su u njima učestvovali doktor Karadžić,
10 doktor Koljević i gospodin Krajišnik, jeste Vi to znali?

11 O: Da.

12 P: I gospodin Buha, ministar spoljnih poslova, je takođe često
13 prisustvovao takvim razgovorima, i to ste znali je li tako?

14 O: Tako je.

15 P: Dakle, gospodin Krajišnik je imao najpre zadatak, odnosno, službu kao
16 predsednik Skupštine, a imao je i posla u vezi sa njegovom ulogom u međunarodnim
17 pregovorima. Ova dva zaduženja zajedno su daleko prevazilazila puno radno vreme
18 za jednu normalnu osobu koja bi radila na poslu, zar ne?

19 O: Slažem se.

20 P: Da li su, bilo doktorka Plavšić ili doktor Koljević, imali bilo kakve
21 ekvivalentne, konkretne funkcije za koje ste Vi smatrali da su tako odgovorne
22 bile i predstavljale toliki izazov kao što je imao gospodin Krajišnik u ove dve
23 oblasti?

24 O: Ne.

25 P: Da li bi bilo korektno reći da je gospodin Krajišnik u stvari imao
26
27
28
29
30

1 još jedan dodatni posao kao predsednik Skupštine koji je prevazilazio bilo kakva
2 zaduženja koja su imali doktor Koljević i gospođa Plavšić?

3 O: Bilo bi.

4 P: I oba ova zaduženja, odnosno, poslovi gospodina Krajišnika su bili
5 veoma istaknuti u javnosti, odnosno, ličnosti koje su obavljali tj. gospodin
6 Krajišnik, to je bilo veoma prisutno u javnosti, zar ne?

7 O: Tako je.

8 P: I oni su u očima javnosti zapravo podizali na vrednosti značaja
9 gospodina Krajišnika, zar ne?

10 O: Normalno.

11 P: Vi ste za više ljudi rekli da oni podnose izveštaje i dobijaju
12 instrukcije od gospodina Krajišnika. Ja bih najpre hteo da Vas pitam, gospodine
13 Trbojeviću, o gospodin Stanišiću. Kao prvo, molim da se svedoku predoči verzija
14 na B/H/S-u njegovog intervjua iz maja meseca ove godine, razgovora sa
15 Tužilaštvom.

16 Časni Sude, ja to imam, međutim mislim da su ovi dokumenti pripremljeni
17 u saradnji između gospodina Carolinea i gospođe Čmerić, pa se nadam da ćemo moći
18 da sledimo iste stranice kako bi Raspravno veće moglo da to lakše pronade, pa
19 bih ja zamolio da se ove verzije uruče Vama. Časni Sude, imamo više tih kopija,
20 verovatno više nego što ima ljudi u sudnici kojima je potreban ovaj tekst na
21 B/H/S-u.

22 Časni Sude, postoje bar tri verzije transkripta ovog razgovora, jer
23 postoji, kao prvo, engleska verzija koja nosi kontinuirane brojeve od onog
24 prethodnog intervjua, pa zatim postoji verzija na engleskom gde je transkript

1 maja dobio novu numeraciju, i naravno postoji verzija na B/H/S-u pa ja ću
2 nastaviti da pominjem svaku od tih verzija, davat ću stranice svake od tih
3 verzija kako bi svi mogli da prate.

4 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da pokušamo da to učinimo što
5 jednostavnije, možda bismo mogli da koristimo stranice, počev od stranice broj 1
6 iz maja 2004. Ja naravno, koliko sam shvatio, konačna verzija, a zato sam i
7 insistirao da se ta konačna verzija da Sekretarijatu kao dokazni spis, i u njoj
8 se nalaze obeleženi brojevi redova na stranici pa molim da takav jedan primerak
9 se dostavi i nama.

10 Prema tome, bar što se engleske verzije tiče, gospodine Stewart,
11 radićemo na osnovu primerka... Sad vidim da i tu imamo dva različita načina
12 obeležavanja redova, no koliko god to bude moguće molim Vas da se koristite
13 primerkom gde su obeleženi redovi i počev od stranice broj 1 od 4. maja.

14 Primećujem da postoji možda razlika u jednom ili dva retka u onoj
15 verziji koja je nama data.

16 G. STEWART: [simultani prevod] Časni Sude, kada Vi govorite o
17 numerisanju redova, govorite o engleskoj verziji.

18 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da.

19 G. STEWART: [simultani prevod] Časni Sude, bojim se samo da jedina stvar
20 koju ja nemam je upravo ta engleska verzija.

1 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Stewart, da bismo bili što
2 efikasniji, molim Vas, Vi samo radite, a mi ćemo pronaći.

3 G. STEWART: [simultani prevod] Časni Sude, u redu, ja ću onda davati
4 broj stranice kao što ste Vi, časni Sude, to tražili i zatim stranicu na B/H/S-
5 u.

6 P: Gospodine Trbojeviću, i, časni Sude, molim da sada pogledamo na dno
7 stranice 60, izvinite 16, početak stranice 16. U verziji na B/H/S-u to je 14.
8 stranica, otprilike oko reda numerisanog brojem 29. U engleskoj verziji imamo
9 pitanje gospodina Margettsa koji kaže: "Mandić je uglavnom bio povezan sa
10 ljudima iz Sarajeva, pretpostavljam." A Vi, gospodine Trbojeviću, kažete: "Nemam
11 uopšte pojma." A zatim gospodin Margetts pita, tu se baš ne razume, tako piše,
12 verovatno se ne čuje lako, nerazumljivo, u zagradi. No, časni Sude, ja ću
13 zamoliti sada svedoka da pročita ovaj deo na B/H/S-u jer mi se čini da tu možda
14 postoji jedna značajna diskrepancija između engleske i B/H/S verzije pa ću
15 zamoliti da svedok pročita ovaj deo gde se govori o vezama, odnosno: "Mandić je
16 bio povezan..."

17 Gospodine Trbojeviću, da li vidite pitanje koje je postavio gospodin
18 Margetts, SM, koji počinje: "Recimo, Mandić je uglavnom bio povezan sa ljudima
19 iz Sarajeva, pretpostavljam."

20 GDA PREVODIOČ: Napomena prevodioca: Red 26.

21 G. STEWART: [simultani prevod]

22 P: Molim vas da sada pročitate sledećih nekoliko redaka, počev od tog
23 dela. Molim Vas, pročitajte to naglas.

1 O: Moj odgovor: "Nemam uopšte pojma. Uopšte ne znam šta je on radio.
2 Znam da su neka vozila se prebacivala. Koliko je on... koliko je on u tome
3 učestvovao, koliko Stanišić, oni golfovi, znate." A ovo je isprekidano.

4 G. STEWART: [simultani prevod] Časni Sude, čini se da u engleskom nema
5 ekvivalenta ovome što stoji u engleskom: "Pored tih aktivnosti, sudskih ili
6 pravosudnih aktivnosti." Čini se da je odgovor mnogo kraći nego ono što vidimo u
7 engleskom transkriptu.

8 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Ja sada čitam iz engleskog transkripta.
9 Nisam baš najbolje slušao, gospodine Stewart, da li je sve što je rečeno na
10 engleskom, da li se to nalazi u transkriptu?

11 G. STEWART: [simultani prevod] Da, naravno u sličnoj formi, jer postoje
12 razlike u prevodenju. Međutim, sve što je rečeno na transkriptu danas, tu ima
13 više i što je čudno...

14 SUDIJA ORIE: /prevod engleskog transkripta: "Da."/

15 G. STEWART: [simultani prevod] No, časni Sude, ove konkretne stvari
16 možda nisu bitne.

17 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Možda je jedno od pitanja to da ono što
18 se ovde kvalifikuje kao nerazumljivo, da li je to /nedostaje simultani prevod/.

19 G. STEWART: [simultani prevod] časni Sude, ako mogu samo reći, ovo je
20 ipak pitanje koje je od određenog značaja.

21 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Pa dobro, da utvrdimo da li je to bitno
22 za procesne stranke ili bar da li postoji problem u B/H/S i engleskim verzijama.
23 Ako to nije od značaja za obe stranke /nedostaje simultani prevod/.

24

25

26

27

28

29

30

1 G. TIEGER: [simultani prevod] Pa mislim da to nema nikakvog naročito
2 značaja, ta diskrepanca, no u svakom slučaju, koliko sam shvatio engleski je bio
3 prevod na licu mesta, prevod B/H/S-a koji je upravo pročitao pa pretpostavljam
4 da je ovaj prevod koji smo dobili u sudnici pouzdaniji.

5 G. STEWART: [simultani prevod] Časni Sude, u ovom konkretnom slučaju ja
6 to prihvatom i mislim da to i nema nekog naročito značaja. Možemo to i ostaviti
7 po strani i neka ostane tako kao što piše.

8 SUDIJA ORIE: /nedostaje simultani prevod/

9 G. STEWART: [simultani prevod]

10 P: No, gospodine Trbojeviću, nakon tog reda koji ste upravo pročitali,
11 sada čitam naravno sa engleskog, tu kaže, dakle, Stanišić nije podnosio izveštaj
12 kao što je to trebalo, nije baš izveštavao Đerića kao što je trebalo. /nedostaje
13 simultani prevod/ "Koga je on izveštavao?" Struktura, onako kako je trebalo da
14 funkcioniše, gospodine Trbojeviću, je bila ta da ministri su bili odgovorni
15 najpre predsedniku Vlade, gospodinu Đeriću. U redu, ići ćemo redom.

16 Dakle, najpre oni su bili dužni da njega izveštavaju. On je bio njihov
17 direktni šef, da tako kažemo, zar ne?

18 O: Tako je.

19 P: A zatim, da li su oni posredstvom njega bili odgovorni Skupštini ili
20 su pak bili odgovorni direktno Skupštini?

21 O: Trebalo je da budu odgovorni kao dijelovi Vlade.

1 P: A tu u intervjuu se sugerije da gospodin Stanišić nije izveštavao,
2 kao što je to trebalo da čini, gospodina Đerića. Da li Vi možete dati konkretne
3 primere propusta koje je gospodin Stanišić vršio prilikom izveštavanja gospodina
4 Đerića?

5 O: Ne mogu.

6 P: A na onom mestu gde Vi u razgovoru kažete: "Ja mogu samo da
7 pretpostavim da je on izveštavao Karadžića i Krajišnika", čini se iz tih reči, a
8 molim Vas da to potvrdite, da Vi ustvari niste imali saznanja o tome da je to
9 više bio Vaš zaključak, odnosno spekulacija.

10 O: /nečujno/ ...da pretpostavljam.

11 P: Da li je tačno da Vi zapravo nemate nikakvih saznanja o konkretnim
12 činjenicama koje bi potkrepile to mišljenje ili pretpostavku da je on izveštavao
13 Karadžića i Krajišnika?

14 O: Ja konkretne činjenice, naravno, nemam.

15 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Stewart, ukoliko u pismenoj
16 izjavi piše da svedok nešto pretpostavlja, a zatim ne daje činjenice, iz našeg
17 iskustva dopušteno je da mi pretpostavimo ako se to ne pojavi ni u jednom drugom
18 svedočenju da taj svedok nema činjenica koje bi potkrepljivale takvu
19 pretpostavku, zato se i radi o pretpostavci.

20 G. STEWART: [simultani prevod]

21 P: Gospodine Trbojević, nije bilo nikakvog očiglednog razloga zbog koga
22 bi gospodin Stanišić izveštavao gospodina Krajišnika u to vreme, zar ne?

23 O: /nečujno/ ...mnogo razloga.

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

Prazna stranica umetnuta radi usklađivanja numeracije stranica.

1 P: A ako je bilo mnogo razloga, hoćete li nam reći koji su to razlozi?

2 O: Gospodine, rat se širi. Juče smo ovde vidjeli dokument da Stanišić
3 drži sastanak u Ministarstvu unutrašnjih poslova u Beogradu. Nije primijećeno da
4 Karadžić i Krajišnik ne znaju šta radi Stanišić. Sigurno je da je bilo jako
5 mnogo potrebe da oni znaju šta on radi i sigurno je da je on njih informisao,
6 samo ja to ne mogu dokazat jer nisam prisutan, ne mogu Vam to dokumentovati.

7 P: Kada kažete da je Stanišić izvještavao Karadžića, Vi zapravo
8 stavljate Karadžića i Krajišnika u isti džak, kao osobe koje gospodin Stanišić
9 izveštava, je li tako?

10 O: Ne stavljam ih u isti džak, ali po mom dubokom uvjerenju oni Stan...
11 sa Stanišićem sarađuju zajednički.

12 P: Možete li nam sada naznačiti ili dati primere nekih konkretnih
13 situacija u kojima su Krajišnik, Karadžić i Stanišić sarađivali?

14 O: Rekao sam da ja ličnog uvida u to nemam, ali znam da je Stanišić više
15 puta bio u objektu u kojem sjede Karadžić i Krajišnik. Znam da se nije čula
16 nikad ni jedna primjedba od Karadžića i Krajišnika da ih Stanišić o nečem nije
17 informisao.

18 P: U kojim biste Vi okolnostima očekivali od gospodina Krajišnika da u
19 Vašem prisustvu iznese primedbu u smislu da ga Stanišić o nečemu nije obavestio?

20 O: Pa moglo se očekivati da se to kaže na Skupštini ili na nekoj sednici

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 kluba poslanika. U svakom slučaju, to bi se znalo da je bilo tako.

2 P: Za koje stvari mislite da je gospodin Stanišić o njima izveštavao
3 gospodina Krajišnika?

4 O: Ja na to pitanje ne mogu odgovoriti. Ja mogu samo dalje da
5 pretpostavljam.

6 P: Imate li ikakva saznanja o tome da je gospodin Krajišnik dao nekakva
7 uputstva ili naloge gospodinu Stanišiću?

8 O: Nemam.

9 P: Na istoj stranici ovog zapisnika sa razgovora, znači, odmah nakon
10 ovoga paragrafa koji smo već videli, videćete da je gospodin Margetts postavio
11 sledeće pitanje: "Zadnji put kad smo razgovarali, razgovarali smo o Ministarstvu
12 odbrane i Ministarstvu pravde, takođe o Subotiću i Mandiću, da li su oni takođe
13 izveštavali Krajišnika i Karadžića." Subotić je bio, dakle, ministar odbrane, a
14 Mandić ministar pravde.

15 Dakle, stoji: "Da li su oni takođe izveštavali Krajišnika i Karadžića?"
16 A Vi ste na to odgovorili: "Pa Subotića jest sigurno, a za Mandića ja
17 pretpostavljam. Tu nekih dokaza nemam."

18 Dakle, Vi nemate nikakvih dokaza što se tiče Mandića. Da li ste imali
19 ikakvih dokaza o tome da je Subotić izveštavao gospodina Krajišnika?

20 O: Subotić to nije ni najmanje krio. To je on pričao, pokazivao, nosio
21 materijale i znao je više puta reći: "Bio sam kod šefa." Dakle, o Subotiću znam

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 iz njegovih govora.

2 P: Kada kažete: "On nam je govorio...", na koga mislite, ko su ti "mi"?

3 O: Govorio je, recimo, u više navrata meni i ministri...ministrici Petri
4 Marković s kojom je on bio u dobrim odnosima.

5 P: Kažete: "Pokazao bi nam materijale." O kakvim se to materijalima
6 radilo?

7 O: Ma nisam uzimao da ih provjeravam, vjerujte.

8 P: Dobro, ali imate li ikakvu predstavu o čemu se radilo? Jesu li to
9 bili dokumenti, papiri, šta je to bilo?

10 O: /nečujno/ ...uredba o izbjeglicama, spremala se ova uputstva o
11 postupanju sa izbjeglicama, sa zarobljenicima, pisale neke naredbe koje će
12 Karadžić poslije potpisati, masu pitanja na regulisanju odnosa Ministarstva
13 odbrane i Glavni štab, jer se on sa generalom Mladićem nije baš naročito dobro
14 slagao. On je išao, nosio, izvještavao, dogovarao se kakav stav da zauzme prema
15 Glavnom štabu itd.

16 Dolazili su oficiri iz...iz...iz JNA koji su mu pomagali u izradi Zakona
17 o narodnoj odbrani, Zakona o vojsci. Sve je to nosio... i tako dalje, mislim,
18 ima toga verovatno još.

19 P: Pomozite nam, gospodine Trbojeviću, da steknemo dobru predstavu o
20 tome. Dakle, sve to što ste nam opisali, te prilike u kojima Vam je on davao te
21 materijale, te dokumente o zakonima o izbeglicama, o uputstvima o postupanju sa
22 izbeglicama i slično, dakle, recite nam jesu li to bili neslužbeni sastanci na
23 kojima je on o tome s Vama razgovarao ili se radilo o službenim sastancima?

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Bilo je i jednih i drugih.

2 P: Porazgovarajmo prvo onda o tim službenim sastancima. Ti sastanci koji
3 su bili više službene prirode, kakvi su to zapravo sastanci bili?

4 O: Na primjer, iz Beograda dođu dva visoka oficira koji donesu nacrt
5 Zakona o narodnoj odbrani. I pukovnik Subotić pove...pozove mene kao nekog ko
6 ima neku pravnu naobrazbu, da taj nacrt sad sa njim pređem, da mu dam, da mu
7 pomognem u pogledu pravne tehnike da se to uobliči, da se dovede do nivoa da
8 pos... bi moglo ići kao nacrt, pred Vladu i...i kao predlog na Skupštinu. Dakle,
9 ja to smatram službenim razgovorom.

10 Više takvih nekih propisa je bilo sa /nečujno/.

11 P: Dakle, to su bili službeni sastanci zato što ste Vi smatrali da ste
12 na tom sastanku u svom svojstvu potpredsednika Vlade, a on je bio tamo u svom
13 svojstvu ministra odbrane, je li tako?

14 O: Tako je.

15 "Tako ja saznam da je on o svemu tome upoznao Krajišnika i Karadžića",
16 kaže on. Naravno, ne vjerujem da su oni imali kad čitati zakon od nekoliko
17 stotina članova, ali da je neke informacije o tome prenosio njima, nesumnjivo
18 je.

19 P: Gospodine Trbojeviću, bilo bi ispravno reći, zar ne, da ste Vi na
20 primer razgovarali o nacrtu zakona koji bi trebalo da budu dati Skupštini na
21 usvajanje. Bilo bi prirodno i potpuno razumljivo da on o takvim stvarima

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 razgovara i sa gospodinom Krajišnikom, zar ne?

2 O: /prevod engleskog transkripta: "Da."/

3 P: Ovo su za Vas bili službeni sastanci, a rekli ste da je bilo i
4 sastanaka koji su bili više neslužbene prirode. Molio bih Vas sada da nam
5 opišete te neslužbene sastanke.

6 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Stewart, možda ako Vam ne
7 smeta, promenio bih temu. Hteo bih da pojasnim par stvari sa svedokom.

8 Gospodine Trbojeviću, recite nam sledeće: kakva je zapravo procedura za
9 usvajanje određenog zakona? Ko daje inicijativu za usvajanje određenog zakona i
10 kojim kanalima prolazi taj predlog zakona do konačnog usvajanja? Dakle, možete
11 li nam zakonski opisati proceduru usvajanja zakona?

12 SVEDOK: Inicijativu može dati Skupština, može dati Vlada, može dati
13 predsednik Republike što, mislim da nema nekog značaja. Radni materijal
14 priprema resorno ministarstvo. Nacrt usvaja Vlada i onda ide na Skupštinu.

15 Skupština ima neku zakonodavnu komisiju i ustavno-pravnu komisiju koja
16 bi po redovnom toku stvari trebale da to propuste kroz ruke, da se razmotri ima
17 li ustavni osnov za donošenje tog zakona, da se vidi ima li nekih sukoba sa
18 postojećim propisima, podrazumijeva li to potrebu da se neki drugi propisi
19 mijenjaju, ali mislim da to u tim prvim ratnim danima, te komisije nisu baš
20 funkcionisale. Vlada je imala -

21 SUDIJA ORIE: Da, ono što me je zapravo najviše interesovalo je procedura

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 do trenutka kada se nacrt zakona nađe pred Skupštinom. Postaviću Vam još par
2 pitanja s tim u vezi.

3 Rekli ste da nacrt zakona priprema resorno ministarstvo. Ali ako bi, na
4 primer, Skupština imala inicijativu za usvajanje novog zakona, da li bi i u tom
5 slučaju ministarstvo pripremalo nacrt ovog zakona, i ako je tako, koje
6 ministarstvo?

7 SVEDOK: Opet resorno ministarstvo.

8 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Ali, ako na primer tu inicijativu ne bi
9 imala Skupština već predsednik ili Vlada, bi li onda nacrt zakona, pre nego što
10 ga usvoji Vlada, bi li onda taj nacrt zakon bio poslat nekoj drugoj instanci na
11 razmatranje?

12 SVEDOK: Ja ne znam da je bila druga. U Vladi je bila komisija koja se
13 zvala zakonodavno-pravna koja je svima pružala stručnu pomoć u pravno-tehničkom
14 smislu, dakle, svim ministarstvima kad je trebalo da se nešto formuliše i stavi
15 na papir u pripremi izrade propisa. Tako da, bez obzira ko je dao inicijativu,
16 Vlada je morala biti generalni predlagač pred Skupštinom. Mogao je i poslanik
17 naravno biti predlagač, ali to se praktično nije dešavalo.

18 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Kad smo već kod toga, ovaj predlog
19 zakona o kojem ste upravo govorili je li to bio predlog zakona na inicijativu
20 predsednika Skupštine, Vlade? Mislim na taj predlog zakona u vezi sa kojim je
21 traženo Vaše mišljenje.

22 SVEDOK: Ne znam ko je dao inicijativu, ali bilo je potrebno nakon Ustava
23 donijeti jedan broj propisa koji omogućavaju minimum neke...nekog pravnog okvira
24 za postupanje organa. Zakon o Vladi, zakon o ministarstvima, o narodnoj banci, o

1 odbrani, o vojsci. Kako je došlo do toga da iz Beograda dobijemo radni
2 materijal, ne znam. Vjerovatno je to pukovnik Subotić svojim oficirskim
3 relacijama dogovorio.

4 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Ako sam dobro shvatio ti radni
5 materijali su dolazili iz Beograda?

6 SVEDOK: U ovom konkretnom slučaju jesu.

7 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Nakon što biste Vi izneli svoje
8 komentare, svoje mišljenje o tom predlogu zakona, odnosno, o tom radnom
9 materijalu, dakle, šta se onda dešavalo s tim radnim materijalima? Ne znam da li
10 ih mogu nazvati nacrtom zakona.

11 SVEDOK: Idu na sjednicu Vlade pa idu na...na Skupštinu.

12 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Vi ste u to vreme bili u Vladi, je li
13 tako?

14 SVEDOK: Da.

15 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da li je taj radni materijal, odnosno,
16 nacrt zakona bio direktno predočavan Vladi nakon što biste Vi dali svoje
17 mišljenje ili je taj materijal prosleđivan dalje nekim drugim putem?

18 SVEDOK: Pa sad to Vam ne mogu pouzdano reći. Ja znam da smo pukovnik
19 Subotić i ja komentarisali tekst, da sam ja dao neke primjedbe, još neko od
20 njegovih saradnika je bio prisutan. Da li je sad on te moje primedbe ugradio, da
21 li je prije ili poslije to referisao predsjedniku Karadžiću ili predsjedniku
22 Krajišniku, je li u principu tamo dobio neke primjedbe ili nije, ne mogu Vam to
23 reći.

24 Ima datum, vjerovatno, vidi se kad je to usvojeno, ali mislim da to nije
25 išlo baš tako brzo jer... nije sad bitno, taj prvi nacrt bio je vrlo glomazan,

1 praktično pod inercijom starih propisa.

2 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] I da li je onda Vlada usvojila taj
3 nacrt?

4 SVEDOK: Sigurno jeste.

5 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Osim primedbi i komentara koje ste Vi
6 izneli ikoje ste možda našli u konačnoj verziji zakona, a Vi ste nam rekli,
7 zapravo ja to ne znam, ali Vi ćete nam reći ako znate da li postoje još neke
8 druge razlike između finalne verzije i one koju ste Vi pregledali?

9 SVEDOK: Ne mogu Vam to sad konkretno reći.

10 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Je li onda Vlada nacrt zakona predložila
11 Skupštini?

12 SVEDOK: Pa, morala je.

13 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Postoji li neka posebna procedura za to?
14 Da li se to na primer najavljuje ili se naprimer nacrt upućuje predsedniku
15 Skupštine koji onda deli ostalima taj predlog, ili već kako to izgleda?

16 SVEDOK: Upućuje se sekretarijatu Skupštine, a oni uz dnevni red koji će
17 biti predložen, dostavljaju kao materijal svima koji su pozvani.

18 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Pre nego što Vlada usvoji taj nacrt
19 zakona, a pre nego što se on pošalje Skupštini, da li je uobičajeno da onda
20 predsednik Skupštine dobije nekakav opis ili prednacrt tog zakona?

21 SVEDOK: Mislim da to nismo dostavljali predsjedniku Skupštine ni

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 predsjedniku Republike. Češća je bila situacija da Skupština donese zaključak
2 kojim nas obavezuje da pripremimo nacрте za određen broj zakonskih tekstova.
3 Tako da ja pretpostavljam da se gospodin Krajišnik sa samim tekstom koji je
4 dostavljen stručnoj službi, upoznaо preko svog sekretara.

5 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da li se to dešavalo nakon što bi Vlada
6 usvojila nacrt zakona ili pre toga?

7 SVEDOK: Nakon, nakon.

8 SUDIJA HANOTEAU: [simultani prevod] Nadovezujem se na ova pitanja koja
9 je postavio predsedavajući sudija, gospodine Trbojeviću. Recite nam da li je
10 premijer uvek bio upućen u sve što se dešava sa zakonom ili se na primer
11 ministar odbrane mogao direktno da obrati gospodinu Krajišniku sa tim nacртом
12 zakona?

13 SVEDOK: Đerić je bio direktno upoznat uvijek, iako se Subotić obraćao
14 direktno Karadžiću prije nego Krajišniku, ali pošto su sjedili vrlo blizu, to je
15 praktično podrazumijevalo da su obojica bili u toku. Al' da je Đerić bio u toku,
16 sasvim je sigurno, kad je riječ o Subotiću.

17 SUDIJA HANOTEAU: [simultani prevod] "Biti upućen" da li to znači
18 prihvatiti ili smatrati to neprihvatljivim i nenormalnim?

19 SVEDOK: Znači imati jedan kvantum informacija bitnih da zna u kom pravcu
20 neki predloženi tekst ide, da ne...neće biti iznenađenja kad dođe na sjednicu
21 Vlade, da se sad predlaže nešto što on nije imao pojma da će tu biti.

1 SUDIJA HANOTEAU: [simultani prevod] Možda ja nisam pitanje postavio
2 dovoljno jasni, izvinjavam se zbog toga. Da li premijer prihvata da neko od
3 njegovih ministara direktno razgovara bilo sa gospodinom Karadžićem, ili sa
4 gospodinom Krajišnikom o tome?

5 SVEDOK: Pa nije to njemu bilo pravo. Ali, nije to mogao izmijeniti.

6 SUDIJA HANOTEAU: [simultani prevod] A zašto? Zbog čega mu nije bilo
7 pravo? Šta je on njima predbacivao i s obzirom da je on bio premijer, ako mu to
8 nije bilo pravo zašto onda ništa nije mogao da učini?

9 SVEDOK: Premijer jedino što je mogao to je da dâ ostavku u novembru
10 mjesecu... uz druge razloge, naravno. Ali nije imao nikakvog instrumenta kako
11 bi... kako bi spriječio pojedinog ministra da ode predsjedniku na razgovor.

12 SUDIJA HANOTEAU: [simultani prevod] Da li to znači da je ministar
13 odbrane uživao privilegovani status u odnosu na neke druge ministre, s obzirom
14 na to da je mogao direktno da se obrati ili gospodinu Krajišniku ili gospodinu
15 Karadžiću?

16 SVEDOK: Ministar odbrane i ministar policije su institucionalno bili, da
17 kažem, neposredno pod nadzorom predsjednika Republike.

18 SUDIJA HANOTEAU: [simultani prevod] Više nego što su bili vezani za
19 premijera?

20 SVEDOK: Tako je.

21 SUDIJA HANOTEAU: [simultani prevod] Hvala Vam, gospodine.

22 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Jednakost strana je, bar se tako sada
23 ispostavilo, da ona bude ugrožena slučajevima kada sudije imaju nekontrolisanu

1 želju da postave neka pitanja, ali prihvatite to.

2 G. STEWART: [simultani prevod] U redu je.

3 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Trbojević, videćemo se sutra
4 ponovo ovde u ovoj sudnici u dva i petnaest. No, pre nego što zaključimo
5 današnji pretres, moram da Vas uputim da ne smete ni sa kim razgovarati o
6 dosadašnjem svedočenju ni o budućem.

7 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prevod] Ustanite molim.

8 SVEDOK: Časni Sude, mogu li nešto da pitam?

9 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Za zapisnik navodim da ja nisam čuo da
10 mi se svedok obratio upravo u trenutku kada sam proglasio pretres zaključenim.
11 Šta ste hteli reći, gospodine Trbojeviću?

12 SVEDOK: /nečujno/...kasno reagovao. Htio sam da Vas pitam, da li...
13 raspored kakav je planiran... kakav ja imam kao poznat, ostaje na snazi. Hoću li
14 ja 9. iskoristiti kartu za povratak? Naime, hoćemo li sutra završiti rad, jer ja
15 sam brojne poslove planirao iduće sedmice.

16 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Potpuno Vas razumem. Gospodine Stewart,
17 ja pretpostavljam kakav ćete mi odgovor dati, ako Vam postavim ovo pitanje, da
18 to zavisi od mnogo toga, ali recite nam koliko Vam još vremena treba da završite
19 unakrsno ispitivanje?

20 G. STEWART: [simultani prevod] Pa, časni Sude, ja ne znam da li ću dati
21 odgovor koji će zadovoljiti Vas ili gospodina Trbojevića, ali znate, stvarno ne
22 znam da li ću uspeti da završim sutra. Ali eto, možemo ipak da se držimo toga

23

24

25

26

27

28

29

30

1 kao nekakve procene, časni Sude.

2 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Trbojeviću, ja sam pitao
3 gospodina Stewarta, kao što ste i primetili, da li misli da će uspeti, ako se
4 Pretresno veće ne bude puno mešalo i ne bude postavljalo puno pitanja, da završi
5 sutra i omogući Optužbi dodatno ispitivanje. Čuli ste njegov odgovor, znači ja
6 Vam sada ne mogu izneti nikakva definitivna uveravanja u tom smislu. Ono što bih
7 Vas ja pitao je sledeće: postoji li ikakva mogućnost da se organizujete tako da,
8 ako slučajno ne budemo završili sutra, da budete ovde i nama na raspolaganju i u
9 ponedeljak?

10 SVEDOK: Ja u ponedeljak imam završne reči u predmetu na sudu Bosne i
11 Hercegovine.

12 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] To mi je potpuno jasno.

13 SVEDOK: Krajnje je neugodno... da javim da ne mogu da dođem.

14 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da. Potpuno mi je jasno.

15 Molio bih sekretara da mi kaže da li ima raspored rada sudnice za sve
16 sudnice sutra, kako bismo videli da li bi nam možda, ako bismo sutra nešto
17 ranije počeli s radom to omogućilo da malo smanjimo pritisak koji je na nama.

18 G. STEWART: [simultani prevod] Znaite, to bi ga samo premestilo, ne bi
19 ništa rešilo.

20 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Znaite, ono što me interesuje, za sada,
21 je svedok.

22 Sutra prepodne su sve sudnice zauzete, što znači da s te strane ne
23 možemo očekivati nikakvo rešenje.

24 Gospodine Trbojeviću, ako se desi da ne uspemo nažalost sutra da
25 završimo, biste li Vi bili spremni da se dobrovoljno ovde pojavite nešto kasnije

26

27

28

29

30

1 kako bismo zaključili ovo svedočenje. Biste li se stavili na raspolaganje
2 Odbrani u neko dogledno doba kako bi obavila svoje unakrsno ispitivanje?

3 SVEDOK: Naravno, nije mi to drago... putovati ponovo, ali, u svakom
4 slučaju -

5 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] I bićete spremni da dođete na poziv. Ja
6 se, naravno, nadam da to neće biti potrebno, no bojim se da sada stvarno ne mogu
7 da Vam garantujem bilo šta.

8 Dakle, sada po drugi put proglašavam današnji pretres završenim.
9 Nastavljamo sutra u ovoj istoj sudnici u 14.15h, a pozivam strane da vide šta
10 mogu učiniti kako bismo završili na vreme.

11 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prevod] Ustanite molim.

12 ... Sednica završena u 19.10h.

13 Nastavak zakazan za petak,

14 08.04.2005., u 14.15h.